

**VEILEDNING TIL FORSKRIFT OM HELSE, MILJØ OG
SIKKERHET
I PETROLEUMSVIRKSOMHETEN
(RAMMEFORSKRIFTEN)**

1. januar 2002

(Oppdatert 1. juli 2009)

**Petroleumstilsynet (Ptil)
Statens forurensingstilsyn (SFT)
Sosial- og helsedirektoratet (SHdir)**

INNHold

KAP I INNLEDENDE BESTEMMELSER.....	3
Til § 1 Formål	3
Til § 2 Virkeområde med mer	3
Til § 3 Anvendelse av maritimt regelverk i petroleumsvirksomheten.....	6
Til § 4 Definisjoner.....	7
KAP II HVEM FORSKRIFTEN RETTER SEG MOT OG KRAV TIL	
ARBEIDSTAKERMEDVIRKNING	8
Til § 5 Ansvar etter denne forskriften.....	8
Til § 6 Tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning	12
KAP III PRINSIPPER FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET	14
Til § 7 Bruk av prinsippene i kapittel III.....	14
Til § 8 Forsvarlig petroleumsvirksomhet.....	14
Til § 9 Prinsipper for risikoreduksjon.....	15
Til § 10 Organisasjon og kompetanse.....	16
Til § 11 God helse-, miljø- og sikkerhetskultur	16
Til § 12 Helsemessige forhold.....	16
KAP IV STYRING AV PETROLEUMSVIRKSOMHETEN.....	17
Til § 13 Plikt til å etablere, følge opp og videreutvikle styringssystem	17
Til § 14 Kvalifisering og oppfølging av andre deltakere	18
Til § 15 Verifikasjoner.....	18
Til § 16 Bruk av norsk språk	19
KAP V MATERIALE OG OPPLYSNINGER	19
Til § 17 Generelle krav til materiale og opplysninger	19
Til § 18 Dokumentasjon.....	20
Til § 19 Dokumentasjon i tidlig fase	22
Til § 20 Forhold som gjelder helse, miljø og sikkerhet i plan for utbygging og drift av petroleumsforekomster og plan for anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum	22
Til § 21 Søknad om samtykke	23
Til § 22 Avslutningsplan.....	23
Til § 23 Offentlig tilgjengelige opplysninger om sikkerhet.....	23
KAP VI UTFORMING OG UTRUSTING AV INNRETNINGER MED MER OG	
UTFØRING AV AKTIVITETER I PETROLEUMSVIRKSOMHETEN	24
Til § 24 Utbyggingsløsninger.....	24
Til § 25 Data om naturforhold.....	24
Til § 26 Plassering av innretninger, trasévalg	24
Til § 27 Plikt til å overvåke det ytre miljøet	24
Til § 28 Bruk av innretninger	25
Til § 29 Samordning av beredskap	25
Til § 30 Samarbeid om beredskap	25
Til § 31 Sikkerhetsarbeid ved arbeidskonflikter.....	25
KAP VII SIKKERHETSSONER.....	26
Til § 32 Forholdet til folkeretten	26

Til § 33 Etablering av sikkerhetssoner.....	26
Til § 34 Etablering av sikkerhetssoner for undervannsinnetninger.....	27
Til § 35 Særskilte sikkerhetssoner som opprettes i fare- og ulykkessituasjoner.....	27
Til § 36 Krav til konsekvensvurderinger med mer.....	27
Til § 37 Opphevelse av sikkerhetssoner	27
Til § 38 Overvåking av sikkerhetssoner	28
Til § 39 Varsling og melding i forbindelse med inntrenging i sikkerhetssoner	28
Til § 40 Tiltak mot inntrengende fartøy eller gjenstander	28
Til § 41 Merking av sikkerhetssoner	29
Til § 42 Kunngjøring av sikkerhetssoner	29
KAP VIII SÆRREGLER ETTER ARBEIDSMILJØLOVEN.....	29
Til § 43 Flere arbeidsgivere på samme arbeidsplass, generelt	29
Til § 44 Flere arbeidsgivere på samme arbeidsplass, hovedbedrift.....	29
Til § 45 Felles arbeidsmiljøutvalg	30
Til § 46 Det ansvarlige verneombudets rett til å stanse farlig arbeid	30
Til § 47 Den alminnelige arbeidstiden.....	30
Til § 48 Planer over arbeidstidsordninger og oppholdsperioder	30
Til § 49 Arbeidsfrie perioder	30
Til § 50 Pauser	30
Til § 51 Overtid	30
Til § 52 Oppholdsperioder	30
Til § 53 Nattarbeid.....	31
Til § 53A Søndagsarbeid.....	31
Til § 54 Minstealder.....	31
KAP IX AVSLUTTENDE BESTEMMELSER.....	32
Til § 55 Tilsynsmyndighet	32
Til § 56 Myndighetenes adgang til innretninger og fartøy	32
Til § 56A Saksbehandling og taushetsplikt.....	32
Til § 56B Observatører	32
Til § 57 Forskrifter.....	32
Til § 58 Enkeltvedtak.....	32
Til § 59 Unntak.....	33
Til § 60 Opplæring av offentlig ansatte	34
Til § 61 Klage	34
Til § 62 Reaksjonsmidler	34
Til § 63 Ikrafttredelse og oppheving av forskrifter	34
Til vedlegg til rammeforskriften vedrørende anvendelse av arbeidsmiljøloven i petroleumsvirksomhet utenfor den norske delen av kontinentalsokkelen og under forflytting	36

KAP I INNLEDENDE BESTEMMELSER

Til § 1 Formål

Dette er en fellesforskrift for Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Miljøverndepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet, og den dekker således flere lovområder. Det vises til formålsbestemmelsene i hjemmelslovene, særlig i [arbeidsmiljøloven](#), [forurensningsloven](#) og [petroleumsloven](#).

Forskriften danner grunnlaget for helhetlig og samordnet regelverk og tilsyn på området helse, miljø og sikkerhet. Denne forskriften og de utfyllende forskriftene skal i størst mulig grad også, gjennom kommentarer og veiledninger, gi en helhetlig oversikt over det regelverket som regulerer helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten. Det er likevel grunn til å gjøre oppmerksom på at det er vanskelig i denne sammenhengen å gi en helhetlig oversikt over [produktkontrollloven](#) med forskrifter eller forskrifter gitt i medhold av [forurensningsloven](#) som også gjelder petroleumsvirksomheten. Det skjer mye på disse områdene, og deler av dette regelverket oppdateres oftere enn det foreliggende felles helse-, miljø- og sikkerhetsregelverket.

Det følger av hjemmelslovene, med noe ulik formulering, at nivået for helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten skal være i samsvar med den teknologiske og sosiale utviklingen i samfunnet til enhver tid.

Det gjøres spesielt oppmerksom på at helsebegrepet i denne sammenhengen er gitt et vesentlig annet innhold enn det som følger av helsebegrepet hjemlet i [arbeidsmiljøloven](#). Helsebegrepet omfatter her også hele helselovgivningen, jf. også [kommentarer til § 2](#) om virkeområde med mer.

Forskriften omfatter sikkerhet, arbeidsmiljø, helse, ytre miljø og økonomiske verdier (deriblant produksjons- og transportregularitet - driftstilgjengelighet). Tiltak iverksatt på ett av disse områdene vil normalt også ha positiv virkning på de andre områdene. I den grad tiltak skulle komme i konflikt, må hensynet til menneskers liv og helse veie tyngst.

Til § 2 Virkeområde med mer

Denne forskriften og de utfyllende forskriftene gjelder på virkeområdene til de lovene som er nevnt i denne paragrafen. Disse lovenes virkeområder er noe ulike. Det vises til de respektive lovene med forarbeider for en nærmere presisering av hvordan virkeområdet skal forstås.

Nr. 1 viderefører gjeldende rett, men er i tillegg gitt med hjemmel i [produktkontrollloven § 8](#) siste ledd når det gjelder internkontroll og internkontrollsystemer. Dette betyr at bestemmelser om styringssystem i denne forskriften også gjelder på [produktkontrolllovens](#) virkeområde. Siden [produktkontrollloven](#) med tilhørende forskrifter også er en del av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen i petroleumsvirksomheten er det viktig at styringssystemet også omfatter oppfølging av dette regelverket. Når det gjelder sikkerhet, er virkeområdet, som etter gjeldende rett, begrenset i forhold til [petroleumslovens](#) utvidete virkeområde for utvinningsvirksomhet på eller fra land, jf nr. 1 bokstav b.

Når det gjelder [petroleumslovens](#) virkeområde vises det til [loven § 1-4](#) med tilhørende forarbeider, Ot. prp. nr. 43 (1995-96) og Innst. O. nr. 7 (1996-97), der virkeområdet for loven utdypes nærmere. Dette innebærer blant annet at denne forskriften og forskrifter som er gitt i medhold av den, får anvendelse for all aktivitet i tilknytning til gjennomføring av petroleumsvirksomhet på den norske delen av kontinentalsokkelen, også dersom virksomheten gjennomføres fra fartøy innenfor etablerte sikkerhetssoner.

Det følger av [petroleumsloven § 1-4](#) at Arbeids- og inkluderingsdepartementet kan fastsette nærmere krav til sikkerheten for den petroleumsvirksomheten som finner sted om bord på fartøy. Denne adgangen er begrenset til å gjelde utstyr og operasjoner som er direkte knyttet til gjennomføringen av petroleumsvirksomheten, og ikke maritime forhold.

I merknaden til [petroleumsloven § 1-6](#) er det særskilt omtalt hva som regnes som fartøy og innretning i lovens forstand. Det presiseres at aktiviteter som enkle pumpeaktiviteter uten brønnstyring, installasjon eller demontering på sikrede og forlatte brønner samt vedlikeholdsarbeid på

brønnrammer eller brønnhoder uten penetrering av brønnens barrierer, regnes som aktivitet som utføres fra fartøy. Dette er i henhold til gjeldende praksis.

Når det gjelder innholdet i begrepet petroleumsvirksomhet, vises det til hjemmelslovene. Det vil si de lovene denne forskriften er fastsatt i medhold av, og da særlig [petroleumsloven](#) der begrepet er definert i § 1-6 bokstav c, og nærmere utdypet i merknaden til bestemmelsen i Ot. prp. nr. 43 (1995-96) og Innst. O. nr. 7 (1996-97).

Begrepet helse, miljø og sikkerhet

Begrepet helse, miljø og sikkerhet må forstås i lys av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen både når det gjelder innholdet i begrepet og virkeområdet. Begrepet helse må derfor i denne forbindelsen relateres til så vel helse i helselovgivningens som i arbeidsmiljølovgivningens forstand.

Ordet helse etter helselovgivningen er ment å dekke en nærmere definert del av denne forskriftens saklige virkeområde, nemlig helsetjeneste, helsemessig beredskap, transport av syke og skadde, hygieniske forhold, drikkevannsforsyning, produksjon og frambud av næringsmidler samt andre forhold av betydning for helse og hygiene. Med helsetjeneste menes både kurativ og forebyggende tjeneste. Hygiene omfatter arbeidshygiene og andre tiltak som gjennomføres med sikte på å forebygge sykdom eller fremme helsetilstanden, også utover det som vanligvis er knyttet til utviklingen av et forsvarlig arbeidsmiljø. Hygiene omfatter således alle forhold som omfattes av individ- eller miljørettet helsevern. Når det gjelder forebyggende helsetjenester og hygiene, vil ansvaret på myndighetsnivå være delt mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, jf. regelverket om henholdsvis miljørettet helsevern, deriblant vannforsyning, og arbeidsmiljø, jf. for øvrig forrige avsnitt i denne kommentaren. Forskriftene omfatter også kvalifikasjonskrav for og opplæring av personell for ivaretagelse av ovennevnte forhold.

På [forurensningslovens](#) virkeområde er begrepet helse, miljø og sikkerhet relatert til vern av det ytre miljøet mot forurensning og dannelse av avfall, jf. [forurensningsloven §§ 1 og 6](#). Begrepet helse, miljø og sikkerhet omfatter også arbeidsmiljøet, som etter [arbeidsmiljøloven](#) er et samlebegrep for alle faktorer i arbeidssituasjonen som kan ha innvirkning på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velferd. Innholdet i begrepet går fram av [arbeidsmiljøloven § 1-1](#). I tillegg til sikkerhet for helse, for eksempel fysiske, kjemiske, biologiske og ergonomiske faktorer, omfatter begrepet også psykiske påvirkninger og velferdsmessige forhold. De viktigste arbeidsmiljøfaktorene er nevnt i [arbeidsmiljøloven kapittel 4](#) om krav til arbeidsmiljøet, se særlig [§ 4-1](#) som stiller krav om et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. For en nærmere omtale av dette kravet vises det til Ot.prp. nr. 3 (1975-76), Innst. O. nr. 10 (1976-77) og Ot.prp. nr. 49 (2004-2005).

I tillegg til sikkerheten for den enkelte, omfatter begrepet helse, miljø og sikkerhet også sikkerhet og miljø i [petroleumslovens](#) forstand, inkludert sikkerhet for de økonomiske verdiene som innretninger og fartøy representerer, deriblant driftstilgjengelighet (tiltak for å opprettholde produksjons- og transportregularitet). Se merknadene til [petroleumsloven § 10-1](#) i Ot. prp. nr. 43 (1995-96). Der framgår det at sikkerhetsbegrepet under [petroleumsloven](#) skal forstås vidt, og at "Begrepet omfatter tiltak til forebygging av skader på personell, miljø og økonomiske verdier, herunder tiltak for opprettholdelse av produksjons- og transportregularitet (driftstilgjengelighet). Tiltakene må innrettes slik at tilløp til skader kan motvirkes, tåles eller avbøtes. Tiltakene skal motvirke både mindre skader, større ulykker og katastrofer. Spesielt mht driftstilgjengelighet kan det være aktuelt med langsiktige, forebyggende tiltak som ikke nødvendigvis er rettet mot konkrete skader."

I de tilfellene der et krav ikke skal gjelde på hele regelverkets virkeområde, vil det gå fram av forskriftsteksten i det enkelte tilfellet. Et krav kan for eksempel være avgrenset til å gjelde på området helse, arbeidsmiljø og sikkerhet. Da vil kravet ikke gjelde for ytre miljø, det vil si på [forurensningslovens](#) område. I andre tilfeller kan krav være avgrenset til å gjelde bare på ett område.

Arbeidsmiljølovens anvendelse i petroleumsvirksomheten

Nr. 1 bokstav d gjelder [arbeidsmiljølovens](#) anvendelse i petroleumsvirksomheten, og viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 1, jf. Ot.prp. nr. 60 (1991-92). Tidligere arbeidsmiljøforskrift § 1 andre og sjuende ledd som gir [arbeidsmiljøloven](#) spesiell anvendelse utenfor den norske delen av kontinentalsokkelen og under forflytting av norskregistrerte innretninger videreføres i vedlegg til denne forskriften, som er en del av forskriften.

[Petroleumslovens](#) forarbeider og den praksisen som har utviklet seg i tilknytning til [petroleumsloven](#), vil danne grunnlaget for fortolkning av [arbeidsmiljølovens](#) virkeområde i petroleumsvirksomheten.

Som [petroleumsloven](#), vil [arbeidsmiljøloven](#) gjelde på innretninger i petroleumsvirksomheten. Begrepet innretning er det samme som brukes i [petroleumsloven](#), jf. definisjonen i [petroleumsloven § 1-6](#) bokstav d. [Arbeidsmiljøloven](#) har en annen og snevrere anvendelse på fartøy enn [petroleumsloven](#), men ved fastleggingen av hva som skal regnes som innretning og hva som skal regnes som fartøy, legges de samme kriteriene som følger av petroleumslovgivningen til grunn. . Det vises her til den grensedragningen som er foretatt i [petroleumsloven](#) i tilknytning til § 1-4 jf. § 1-6 bokstav c, der forsynings- og hjelpefartøy er unntatt fra begrepet innretning. Forarbeidene til [petroleumsloven](#) foretar en nærmere avgrensning av hva slags fartøy som kan anses som forsynings- og hjelpefartøy, jf. Ot. prp. nr. 43 (1995-96) side 27 og 28. I uttrykket inngår, foruten fartøy som transporterer personell og utstyr, kranlektere og andre servicefartøy, fartøy som nyttes til gjennomføring av bemannede undervannsoperasjoner, rørleggingsfartøy, fartøy som utfører seismiske undersøkelser med mer. På den andre siden vil for eksempel flyttbare boreplattformer, bore- eller produksjonsskip, floteller med mer klart være omfattet av begrepet innretning. Som det følger av nr. 1 bokstav d andre strekpunkt, er det imidlertid gjort visse begrensninger i det saklige virkeområdet i forhold til [petroleumsloven](#), som innebærer at [arbeidsmiljøloven](#) delvis får en mer begrenset anvendelse når det gjelder fartøyfunksjonen.

Gjennomføringen av bemannede undervannsoperasjoner fra fartøy eller innretning, jf. nr. 1 bokstav d første strekpunkt, er en viktig del av de arbeidsoperasjonene som inngår i ordinær petroleumsvirksomhet. De arbeidstakerne som deltar i dykkeoperasjoner utgjør en helhetlig gruppe i regulerings-sammenheng. I den utfyllende [aktivitetsforskriften](#) er det blant annet gitt nærmere tidsbestemmelser ved utførelse av bemannede undervannsoperasjoner. Det er bemannede undervannsoperasjoner i petroleumsvirksomhet som omfattes av bestemmelsene i [arbeidsmiljøloven](#).

I nr. 1 bokstav d andre strekpunkt første ledd, er det spesifisert at utføring av forsynings-, beredskaps- og ankerhåndteringstjeneste med fartøy, seismiske eller geologiske undersøkelser med fartøy, og annen sammenlignbar virksomhet, regnes som sjøfart. [Arbeidsmiljøloven](#) og denne forskriften med utfyllende forskrifter kommer ikke til anvendelse for nevnte fartøy med slik virksomhet. Presiseringen er tatt inn her for å klargjøre at virksomheten som utføres med disse fartøyene, ikke går inn under [arbeidsmiljøloven](#).

Nr. 1 bokstav d andre strekpunkt andre ledd, presiserer at [arbeidsmiljøloven](#) ikke kommer til anvendelse for fartøy som utfører konstruksjons-, rørleggings- eller vedlikeholdsaktivitet i petroleumsvirksomheten. I denne bestemmelsen er det som tidligere en åpning for at Arbeids- og inkluderingsdepartementet, ved forskrift eller enkeltvedtak, kan bestemme at [arbeidsmiljøloven](#) og denne forskriften med utfyllende forskrifter helt eller delvis skal komme til anvendelse for disse fartøyenes funksjon når de nyttes i petroleumsvirksomhet. Hjemmelen ble i sin tid tatt inn fordi denne typen virksomhet til tider kan være sterkt integrert i den øvrige petroleumsvirksomheten som foregår innenfor et område, og også har en varighet som tilsier lik regulering med den øvrige petroleumsvirksomheten. Det er forutsatt at adgangen til å fatte slike vedtak kun skal brukes dersom det foreligger særlige grunner. Uttrykket berørte parter vil måtte fortolkes vidt. Det omfatter både offentlige etater og berørte private organisasjoner på arbeidsgiver- og arbeidstakersiden.

Helselover

Fire helselover gjøres i henhold til nr. 2 gjeldende for petroleumsvirksomheten så langt de passer. Disse lovene er [helsepersonelloven](#), [pasientrettighetsloven](#) (bortsett fra kapitlet om pasientombud), [smittevernloven](#) og [loven om helsemessig og sosial beredskap](#). [Pasientrettighetsloven](#) er en rettighetslov. Dens bestemmelser korresponderer med pliktbestemmelser i annen helselovgivning. [Helsepersonelloven](#), [smittevernloven](#) og [loven om helsemessig og sosial beredskap](#) har ulike pliktsubjekter, jf. nedenfor og [veiledningen til § 5](#) om ansvar etter denne forskriften. Disse lovene avløser og er i stor utstrekning en nødvendig videreføring av tidligere lover som ble ansett å gjelde også for petroleumsvirksomheten, i medhold av tidligere lov om petroleumsvirksomhet av 22. mars 1985 § 2 og någjeldende [petroleumslov § 1-5](#). [Loven om helsemessig og sosial beredskap](#), som er en fullmaktslov, gjelder riktignok ikke bare beredskap med tanke på krig, slik som sin "forløper". Bestemmelsen i nr. 2 innebærer likevel ingen nevneverdig realitetsforskjell i forhold til tidligere rettstilstand.

De fire helselovene gjøres gjeldende "så langt de passer". Dette innebærer at for eksempel enkelte administrative bestemmelser må tilpasses de særskilte forhold i petroleumsvirksomheten. Spesielt gjelder dette [smittevernloven](#). Dette sies det noe om i det følgende, se [kommentarer til § 5](#) om ansvar etter denne forskriften.

[Helsepersonelloven](#), [pasientrettighetsloven](#), [smittevernloven](#) og [loven om helsemessig og sosial beredskap](#) er hjemmelslover for [rammeforskriften](#). De er derved definert som en del av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, [jf. § 4](#) om definisjoner.

Etter [petroleumsloven § 1-5](#) gjelder også annen norsk rett enn [petroleumsloven](#) for petroleumsvirksomheten dersom ikke annet bestemmes. Dette vil si at for eksempel [lov om statlig tilsyn med helsetjenesten](#), [lov om legemidler](#) og [lov om næringsmidler](#) gjelder for petroleumsvirksomheten. Også disse lovene er definert som en del av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, [jf. § 4](#) om definisjoner.

Nærmere om grensen mot andre myndigheters område

Rørledninger

Petroleumsregelverket gjelder for rørledninger tilknyttet petroleumsvirksomheten på sokkelen, på sjøterritoriet og inntil marbakken på fastlandet, selv om rørledningen krysser land og går ut i sjøen igjen en eller flere ganger før den når fastlandet. På land er det Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (DBE) som har tilsynsansvaret for den tekniske sikkerheten for rørledningene, og det er deres regelverk som gjelder. DBEs regelverk gjelder også etter det punktet en rørledning første gang krysser marbakken selv om den etterpå går ned i sjøen igjen. Etter første kryssing av land blir det derfor en viss overlapping med petroleumsregelverket. På denne bakgrunnen er det inngått en avtale mellom Oljedirektoratet og DBE om hvilket regelverk som skal få anvendelse og hvilken myndighet som skal føre tilsyn når petroleumsregelverket overlapper regelverket til DBE. I henhold til avtalen overtar DBEs regelverk, og DBE fører tilsyn, fra det punktet rørledningen første gang går på land. DBEs regelverk skal således være det som gis anvendelse, og DBE fører tilsyn også for den delen av rørledningen som går ut i sjøen igjen når rørledningen først går opp på en øy eller lignende og senere går ut i sjøen for til slutt å gå inn på fastlandet.

Til § 3

Anvendelse av maritimt regelverk i petroleumsvirksomheten

Bestemmelsen er ny, men er en forskriftsfesting av prinsipper som er fastlagt i praksis, og tidligere uttrykt i Oljedirektoratets brev av 1. juni 1999 til næringen. Brevet av 1. juni 1999 er erstattet av denne paragrafen. Bestemmelsen er oppdatert ved at det nå henvises til Sjøfartsdirektoratets regelverk av 2003.

Bestemmelsen slår fast at maritimt regelverk som en hovedregel kan legges til grunn som alternativ til krav i petroleumsregelverket, innenfor rammene som trekkes opp i bestemmelsen. For de områdene som dekkes av bestemmelsen trenger den ansvarlige ikke å forholde seg til de detaljerte tekniske kravene i den utfyllende [innretningsforskriften](#). Når det likevel i tillegg vises til maritime normer i den utfyllende [innretningsforskriften](#), eller i kommentarer til den, er det fordi disse normene kan være relevante også på områder som ikke omfattes av denne paragrafen.

Bestemmelsen omfatter bruk av flyttbare innretninger som er registrert i et nasjonalt skipsregister, men er begrenset til flyttbare innretninger som følger et maritimt driftskonsept, og som således ikke er permanent plassert på sokkelen. Bestemmelsen kan blant annet omfatte flyttbare boreinnretninger, brønnintervensjonsinnretninger, flerbruksinnretninger og enkelte typer flyttbare produksjonsinnretninger. Bestemmelsen omfatter således ikke bunnfaste innretninger, flytende produksjonsinnretninger som er permanent plassert, lagerskip og liknende, det vil si innretninger som skal operere på et felt i hele feltets levetid når de ikke følger en maritim drifts- og vedlikeholdsfilosofi.

For enkelte typer flyttbare innretninger blir det en skjønnsmessig vurdering om de omfattes av bestemmelsen eller ikke. Det er viktig at det i slike tilfeller tas tidlig kontakt med tilsynsmyndigheten for å få de nødvendige prinsipielle avklaringene.

Bestemmelsen omfatter maritime områder som skrog, stabilitet, forankring, marine systemer med mer.

Etter første ledd bokstav d skal eventuelle unntak som er gitt av maritime myndigheter i tilknytning til det maritime regelverket med utfyllende klasseregler, vurderes for å identifisere eventuelle sikkerhetsmessige konsekvenser for innretningenes planlagte bruk i petroleumsvirksomheten. Dersom

vurderingen er at petroleumsvirksomheten kan gjennomføres på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte, og avvikene således ønskes opprettholdt, skal det gis en oversikt over tidligere gitte unntak for den flyttbare innretningen som har sikkerhetsmessig betydning, som framlegges for Petroleumsstilsynet for godkjenning.

For flyttbare innretninger i petroleumsvirksomheten kan den ansvarlige legge til grunn IMOs resolusjon A.741 International Safety Management Code (ISM-koden) for den delen av styringssystemet som er tilknyttet maritime driftsforhold, jf. [kommentarer til § 13](#) om plikt til å etablere, følge opp og videreutvikle styringssystem.

For nye flyttbare innretninger som omfattes av bestemmelsen, bør evakueringsmidler for evakuering til sjøen være i samsvar med krav i den utfyllende [innretningsforskriften § 43](#) om evakueringsmidler. Tilsvarende gjelder for større ombygginger eller modifikasjoner på eksisterende flyttbare innretninger som omfattes av denne bestemmelsen.

Når det gjelder utnyttelse av dokumentasjon, deriblant maritime sertifikater, vises det [til § 17](#) om generelle krav til materiale og opplysninger. Det vises også til [kommentaren til § 21](#) om søknad om samtykke, som omtaler bruk av samsvarsuttalelse for flyttbare innretninger (SUT) som dokumentasjon.

Det vises til [kommentarer til § 18](#) om dokumentasjon og [til § 59](#) om unntak der forholdet til standarder i forbindelse med unntak er omtalt.

Til § 4

Definisjoner

Til bokstav c Helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen

De helselovene som særlig er aktuelle er [legemiddeloven](#), [næringsmiddeloven](#) og [lov om statlig tilsyn med helsetjenesten](#), foruten de lovene som gjøres gjeldende i medhold av [§ 2](#) nr. 2. Disse lovene retter seg i like stor grad mot andre, for eksempel helsepersonellet, som den ansvarlige i ulike deler av petroleumsvirksomheten.

Til bokstav d Innretning

Definisjonen av innretning er den samme som i [petroleumsloven](#), jf. loven [§ 1-6](#) bokstav d med merknader, men den er tatt inn siden [arbeidsmiljøloven](#) bruker begrepet på en noe annen måte. Det presiseres at blant annet frittliggende brønnkonstruksjoner av ulike typer som er plassert på havbunnen, for eksempel undervannsproduksjonsanlegg med blant annet brønnhode, ventiltre og brønnramme, hører inn under innretningsbegrepet. Det samme gjelder utstyr i brønnen og selve brønnen. Det vil si at dersom det ikke framgår noe annet av sammenhengen, vil krav til innretning også gjelde for det nevnte utstyret med mer.

Til bokstav e Operatør og g Rettighetshaver

Definisjonen av operatør og rettighetshaver er også hentet fra [petroleumsloven](#) da begrepene ikke er nyttet på samme måte i de andre hjemmelslovene.

Til bokstav h Sikkerhetssone

Sikkerhetssone som definert i denne paragrafen, strekker seg fra havbunnen til 500 meter over høyeste punkt på en innretning i vertikalplanet. Horisontalt strekker sone seg 500 meter ut fra innretningens ytterpunkter, der denne til enhver tid befinner seg. Med ytterpunkter menes enhver del av innretningen, deriblant stigerør til det punkt dette møter havbunnen. I forbindelse med sikkerhetssoner regnes ikke anker og ankerfeste som en del av innretningen. Det vises [til kapittel VII](#) om sikkerhetssoner.

Generelt

I denne veiledningen er det henvist til tidligere forskrifter for petroleumsvirksomheten som ble opphevet da denne forskriften trådte i kraft, [jf. § 63](#) om ikrafttredelse og oppheving av forskrifter. Med tidligere sikkerhetsforskrift menes forskrift 27. juni 1997 nr. 649 om sikkerhet i petroleumsvirksomheten, fastsatt ved kongelig resolusjon i medhold av [petroleumsloven](#). Med tidligere styringssystemforskrift menes forskrift 27. juni 1997 nr. 650 om styringssystem for å etterleve myndighetskrav knyttet til sikkerhet, arbeidsmiljø og vern av ytre miljø i petroleumsvirksomheten,

fastsatt ved kongelig resolusjon i medhold av [arbeidsmiljøloven](#), [forurensningsloven](#) og [petroleumsloven](#). Med tidligere arbeidsmiljøforskrift menes forskrift 27. november 1992 nr. 870 om arbeidervern og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten, fastsatt ved kongelig resolusjon i medhold av [arbeidsmiljøloven](#). Med tidligere sam-forskrift menes forskrift 8. mars 1995 nr. 263 om systematisk oppfølging av arbeidsmiljøet i petroleumsvirksomheten, fastsatt av Oljedirektoratet i medhold av [arbeidsmiljøloven](#).

KAP II HVEM FORSKRIFTEN RETTER SEG MOT OG KRAV TIL ARBEIDSTAKERMEDVIRKNING

Til § 5

Ansvar etter denne forskriften

Bestemmelsen samordner pliktsubjekthierarkiet i petroleumsvirksomheten, men endrer ikke det ansvaret som følger av hjemmelslovene.

Første ledd innebærer en materiell plikt til å etterleve regelverket. Denne aktive handlingsplikten er kalt plikt til å sikre at krav blir oppfylt. En særskilt oppfølgingsplikt (kalt plikt til å påse) følger av andre og tredje ledd. Plikten til å etablere, følge opp og videreutvikle et styringssystem går fram av § 13.

Operatøren

For utvinningstillatelser pekes det ut en operatør som står for den daglige ledelsen av petroleumsvirksomheten på vegne av rettighetshaverne. Som sentral aktør i petroleumsvirksomheten er derfor operatøren særlig nevnt som pliktsubjekt i denne paragrafen første ledd. I mange tilfeller vil det bare være operatøren som er pliktsubjektet. Dette er i så fall angitt i de enkelte bestemmelsene i denne forskriften og de fire utfyllende forskriftene.

Andre som deltar

Med andre som deltar, menes alle som deltar i petroleumsvirksomheten uten å være rettighetshavere eller operatører. Dette kan være eiere og brukere av innretninger, eller de som yter tjenester i forbindelse med petroleumsvirksomheten, jf. også merknaden til [petroleumsloven § 10-6](#) i Ot. prp. nr. 43 (1995-96) side 61 og 62. Første ledd omfatter således operatører, entreprenører, andre eiere, utleiende eller brukere av innretninger med mer og andre arbeidsgivere. Arbeidstakerne er i prinsippet også blant de andre som deltar. Siden [arbeidsmiljøloven](#) begrenser arbeidstakernes ansvar til et medvirkningsansvar, har en funnet det hensiktsmessig å skille ut og synliggjøre dette ansvaret i fjerde ledd.

Arbeidsgivere

Det nærmere innholdet i ansvaret som arbeidsgivere har for sikkerhet og arbeidsmiljø følger av [arbeidsmiljøloven](#). Arbeidsgiveren skal etter [arbeidsmiljøloven § 2-1](#) blant annet sikre at den enkelte virksomheten er innrettet og vedlikeholdt, og at arbeidet blir planlagt, organisert og utført i samsvar med bestemmelsene som er gitt i og i medhold av denne forskriften. Hvem som er arbeidsgiver, følger av [arbeidsmiljøloven § 1-8](#) andre ledd. Den øverste lederen av virksomheten har det overordnede ansvaret for at regelverkets krav blir oppfylt, og kan ikke fraskrive seg dette ansvaret ved å delegere oppgaver til andre. Etter [arbeidsmiljøloven](#) plikter den enkelte arbeidsgiveren å gjennomføre kartlegginger, analyser og tiltak når det gjelder arbeidsmiljøet innenfor sitt aktivitets- og ansvarsområde. Etter denne paragrafen har operatøren eller den entreprenøren som står for driften av innretningen, ansvaret for at slike kartlegginger, analyser og tiltak blir gjennomført på en planlagt og helhetlig måte. Tilsvarende gjelder for entreprenører som står for gjennomføring av bemannede undervannsoperasjoner.

Formulering av pliktsubjektet i de enkelte bestemmelsene og betydningen av dette

I denne forskriften og i forskrifter som er fastsatt i medhold av den, er pliktsubjektet vanligvis nøytralt formulert. Det er gjort fordi flere kan ha ansvar etter den samme bestemmelsen. Eksempler på nøytral formulering er ”Det skal fastsettes krav til ytelsen for sikkerhetsfunksjoner.” og ”Innretningen skal utformes slik at...”. En annen nøytral form som er brukt er ”Den ansvarlige skal...”. Hvem som er den ansvarlige følger av denne paragrafen første ledd. Den ansvarlige kan således være operatøren, eller andre som deltar i petroleumsvirksomheten uten å være rettighetshavere eller operatører. Rettighetshavere som ikke er operatører inngår således ikke i begrepet den ansvarlige i denne forskriften med utfyllende forskrifter. Når ansvaret er lagt på én eller flere bestemte deltakere, går det klart fram av den aktuelle bestemmelsen. For eksempel er operatøren eller arbeidsgiveren spesielt utpekt som pliktsubjekt i visse bestemmelser. Plikten til å påse som operatøren og rettighetshaveren har, jf. andre og tredje ledd, gjelder gjennomgående og er således ikke nevnt i de andre bestemmelsene i denne forskriften og heller ikke i de utfyllende forskriftene.

Nærmere om den enkeltes ansvar

Flere kan altså ha ansvar samtidig, men den enkeltes ansvar vil være begrenset til de oppgavene som hører under vedkommendes ansvarsområde. Det vil si hva den enkelte har kontroll- og instruksjonsmyndighet i forhold til. Omfanget av den enkeltes ansvar vil kunne variere etter omstendighetene. En deltaker kan vanskelig pålegges noe ansvar for brudd på forskriftskrav dersom vedkommende ikke har praktiske kontroll- eller instruksmuligheter når det gjelder de pliktene det dreier seg om.

Det vises også til § 14 om kvalifisering og oppfølging av andre deltakere. Første ledd i § 14 omfatter også andre deltakere enn operatøren, og pålegger for eksempel entreprenører en plikt til å følge opp sine underentreprenører.

Operatørens plikt til å påse

Andre ledd viderefører tilsvarende bestemmelser på sikkerhetsområdet under [petroleumsloven](#) og regler i tidligere arbeidsmiljøforskrift under [arbeidsmiljøloven](#), og utdyper dessuten [forurensningsloven](#). Det vises for øvrig til plikten til å påse som følger av helselovgivningen, jf. [lov om statlig tilsyn med helsetjenesten av 30. mars 1984 nr. 15 § 3](#) første ledd og [lov om helsepersonell 2. juli 1999 nr. 64 § 16](#).

Begrepet å påse er benyttet da dette brukes i [petroleumsloven § 10-6](#) for å beskrive rettighetshaverens og operatørens særskilte oppfølgingsplikt. Begrepet å påse brukes for å klargjøre at det i første rekke er den enkelte aktørens plikt å etterleve regelverket. Å påse innebærer en plikt til gjennom etablering av styringssystemer og gjennom tilsyn, å følge opp at deltakerne virksomheten etterlever krav fastsatt i og i medhold av loven. Ansvaret for å påse at regelverket etterleveres vil således være en generell og overordnet oppfølgingsplikt ved gjennomføring av petroleumsvirksomheten. Spesielt om operatørens plikt til å påse sier merknaden til [petroleumsloven § 10-6](#) i Ot. prp. nr. 43 (1995-96) side 62 at ”Påse-ansvaret innebærer at også operatøren før og under kontraktsinngåelse og ved utøvelse av virksomheten skal føre kontroll med at kontraktspartnerne er kompetente og kvalifiserte. Operatøren skal videre følge opp disse ved utøvelsen av petroleumsvirksomheten, samt føre kontroll med at innretninger og utstyr som tas i bruk og arbeid som utføres, holder en forsvarlig standard. I tilfeller der det er ulike operatører i de forskjellige fasene, f. eks i utbyggingsfasen og i driftsfasen, er det viktig at operatørene foretar en nødvendig samordning seg imellom.”

Elementer i operatørens plikt til å påse er også synliggjort i [§ 14](#).

Rettighetshaverens plikt til å påse

Rettighetshaveren har hovedsakelig ansvar for å legge rammene til rette for at operatøren skal kunne gjennomføre sine oppgaver. Rettighetshaveren har også ansvar for å påse at operatøren gjennomfører disse oppgavene. I tredje ledd har en synliggjort rettighetshaverens plikt til å påse at operatøren etterlever sine plikter.

For å kunne gjennomføre sine forpliktelser må rettighetshaveren få informasjon om virksomheten. Rettighetshaveren skal ikke bare ta standpunkt til det han får seg forelagt fra operatøren, men har en selvstendig plikt til å sikre seg at han får tilstrekkelig informasjon om virksomheten. Rettighetshaveren har en aksjonsplikt når det gjelder forhold som ikke er i overensstemmelse med regelverket. Forøvrig må rettighetshaveren påse at operatøren utfører sine oppgaver ved revisjoner. Rettighetshaveren må

særlig påse at operatøren utfører sine oppgaver i forbindelse med sentrale og viktige forhold. Dette gjelder blant annet operatørens styringssystem, at operatøren har en organisasjon som er tilstrekkelig kvalifisert og har tilstrekkelig kapasitet, at operatøren ivaretar problemområder og andre forhold som myndighetene har særlig fokus på, samt sentrale søknader til myndighetene. Det vises også til det som generelt sies om innholdet i plikten til å påse ovenfor under overskriften operatørens plikt til å påse.

Plikten til å påse følger av [petroleumsloven § 10-6](#) andre ledd og helselovgivningen, og er også inntatt i tidligere arbeidsmiljøforskrift § 7. Plikten til å påse gjelder også på [forurensningslovens](#) område. Når det gjelder innholdet i rettighetshaverens plikt til å påse, vises det også til merknaden til [petroleumsloven § 10-6](#) i Ot. prp. nr. 43 (1995-96) side 61 og 62. Her står det blant annet at "Rettighetshaver skal bl.a. ved gjennomføring av revisjoner påse at operatøren oppfyller sine særskilte operatørplikter, og gjennom budsjetter og beslutninger m v legge forholdene til rette for operatørens arbeid".

Rettighetshaveren er i tillegg pliktsubjekt i enkelte bestemmelser i denne forskriften.

Arbeidstakerne

Arbeidstakerne har også plikter. I prinsippet er også arbeidstakerne omfattet av begrepet andre som deltar i petroleumsvirksomheten i første ledd. Som det følger av [arbeidsmiljøloven § 2-3](#), jf. [§ 1-8](#) første ledd, er imidlertid arbeidstakernes ansvar begrenset til et medvirkningsansvar. En har funnet det hensiktsmessig å synliggjøre arbeidstakernes plikt i fjerde ledd. Arbeidstakerne har plikt til å medvirke til å gjennomføre de tiltakene som arbeidsgiveren iverksetter. Arbeidstakere, deriblant arbeidsledere, har medvirkningsansvar etter instruks og tildelegte arbeidsoppgaver med mer i den enkelte virksomheten. Arbeidstakere som er arbeidsledere, har i tillegg et særlig ansvar for verne- og arbeidsmiljøarbeidet etter [arbeidsmiljøloven § 2-3](#) tredje ledd.

Arbeidsgiverens plikt til å sikre at arbeidstakerne gis reell mulighet til å medvirke, er nevnt i [§ 6](#) om tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning, som viderefører gjeldende rett.

Når det gjelder arbeidstakernes plikter i forbindelse med styringssystem vises [til § 13](#) om plikt til å etablere, følge opp og videreutvikle styringssystem.

Helse

Den ansvarlige etter [rammeforskriften](#) skal sikre etterlevelse av bestemmelser som gjelder for vedkommendes virksomhet i kraft av

- helselovene nevnt i [rammeforskriften § 2](#) nr. 2 eller
- øvrige helselovgivning jf. [petroleumsloven § 1-5](#).

Som nevnt (i [kommentaren til § 2](#) nr. 2) har bestemmelsene i helselovene ulike pliktsubjekter.

[Helsepersonelloven](#) (hpl) gjelder helsepersonell og virksomhet som yter helsehjelp i riket, jf. [hpl § 2](#). Hvem og hva den enkelte bestemmelse gjelder for, følger av ordlyden i denne.

En rekke bestemmelser i [helsepersonelloven](#) retter seg etter sin ordlyd mot "helsepersonell" eller bestemte kategorier helsepersonell. (Et eksempel på det siste er [helsepersonelloven § 12](#) som i første ledd nevner "lege, sykepleier eller bioingeniør", i annet ledd lege.) Begrepet helsepersonell er definert i [hpl § 3](#). Sentral i denne forbindelse er helsepersonellens plikt til å utøve faglig forsvarlig virksomhet, jf. [helsepersonelloven § 4](#). Videre skal helsepersonell yte øyeblikkelig hjelp, jf. [helsepersonelloven § 7](#). Disse bestemmelsene er det altså de enkelte helseprofesjonsutøvere som skal oppfylle. Fylkeslegen og Statens helsetilsyn fører tilsyn med helsepersonellet i petroleumsvirksomheten, nå liksom før [helsepersonelloven](#) trådte i kraft. Disse sistnevnte instanser kan gi reaksjoner mot helsepersonell ved brudd på bestemmelsene, jf. [helsepersonelloven kap. 11](#).

Det forutsettes at helsepersonell ikke gir taushetsbelagte opplysninger til deltakere i petroleumsvirksomheten som ikke er helsepersonell eller helsepersonells medhjelpere. For kommunikasjon mellom helsepersonell vises til [hpl § 25](#). Helsepersonell kan gi petroleumsvirksomhetens ledelse eller andre ellers taushetsbelagte opplysninger i den utstrekning det foreligger informert samtykke fra den som har krav på taushet. Det vises for øvrig til [helsepersonelloven kap. 5](#) Taushetsplikt og opplysningsrett.

[Helsepersonelloven § 26](#) omhandler bl.a. helsepersonells rett til å gi opplysninger – så langt som mulig uten individualiserende kjennetegn – til "virksomhetens ledelse" når dette er nødvendig for bl.a. internkontroll og kvalitetssikring av tjenesten.

Enkelte av [helsepersonellovens](#) bestemmelser, først og fremst [§ 16](#), gjelder for virksomhet som yter helsehjelp. Disse bestemmelsene gjelder herunder for operatør, eventuelt rettighetshaver, reder, kontraktør, entreprenør, underentreprenør eller andre som har tilknyttet en helsetjeneste som yter helsehjelp for eget personell (egne ansatte) eller andres. Hvem som nærmere bestemt er pliktsubjekt etter disse bestemmelsene i [helsepersonelloven](#), beror på organiseringen av petroleumsvirksomheten. Det vises også til den utfyllende [aktivitetsforskriften § 6](#) første ledd der det heter at "Operatøren eller den som står for driften av en innretning, skal sikre at enhver som oppholder seg på innretningen, har tilgang til faglig forsvarlige helsetjenester, jf. [rammeforskriften § 12](#) om helsemessige forhold". Og etter [denne forskriften § 5](#) om ansvar etter denne forskriften, annet ledd skal operatøren påse at alle som utfører arbeid for seg, etterlever krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovene, derunder relevante bestemmelser i [helsepersonelloven](#), [pasientrettighetsloven](#), [smittevernloven](#) og [loven om helsemessig og sosial beredskap](#).

Etter [helsepersonelloven § 16](#) skal virksomhet som yter helsehjelp, organiseres slik at helsepersonellet blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter, jf. over om disse. I forarbeidene heter det i denne sammenhengen: "Det viktigste element i dette er at helsepersonell, uavhengig av arbeidssted og organisasjonsform, først og fremst skal ta faglige hensyn ved ytelse av helsehjelp. Ethvert helsepersonell vil i kraft av utdanning og kvalifikasjoner ha en viss faglig "autonomi", dvs. handlefrihet til å oppfylle lovpålagte plikter. [Helsepersonelloven § 16](#) angir således en begrensning for arbeidsgivers styringsrett, ved at virksomheten skal organiseres slik at helsepersonell gis frihet til å oppfylle lovpålagte plikter, og da i første rekke plikten til forsvarlig yrkesutøvelse." En konsekvens av [helsepersonelloven § 16](#) er at helsetjenesten må ha en selvstendig og uavhengig stilling i faglige spørsmål, jf. [aktivitetsforskriften § 6](#) siste ledd. Den ansvarlige vil imidlertid ha rett til å organisere virksomheten innen lovbestemte rammer.

Bestemmelsene i [helsepersonelloven](#) og [smittevernloven](#) utfylles av reglene i [pasientrettighetsloven](#). Operatøren eller den som står for driften av en innretning, må dimensjonere og tilrettelegge for helsetjenesten slik at [pasientrettighetslovens](#) bestemmelser kan oppfylles, jf. den utfyllende [aktivitetsforskriften § 6](#) om helsetjenesten og [helsepersonelloven § 16](#). [Pasientrettighetsloven](#) har videre bl.a. den betydning at helsetjenesten i petroleumsvirksomheten i nødvendig utstrekning må henvise pasienten til den landbaserte spesialisthelsetjenesten. Den ansvarlige for helsetjenesten må også besørge transport av syke og skadde til land med tanke på oppfølging fra nødvendig landbasert helsetjeneste.

Også [loven om vern mot smittsomme sykdommer](#) (smittevernloven) gjøres ved [denne forskriften § 2](#) nr. 2 gjeldende for petroleumsvirksomheten. [Smittevernlovens](#) formål tilsier dette. Lovens formål er å verne befolkningen mot smittsomme sykdommer ved å forebygge dem og motvirke at de overføres i befolkningen, samt motvirke at slike sykdommer føres inn i Norge eller føres ut av Norge til andre land.

[Smittevernloven](#) inneholder bl.a. pliktbestemmelser for helsepersonell ([kap. 2 og 3](#)), plikt- og rettighetsbestemmelser for smittede personer ([kap. 5 og 6](#)). Loven er i vid utstrekning en fullmaktslov, jf. bl.a. dens [kap. 3](#).

I [smittevernloven](#) er kommunelegen tillagt oppgaver innen smittevernet, se [smittevernloven § 7-2](#). Ved bestemmelsen i [aktivitetsforskriften § 10](#) tillegges dette ansvaret den legen som har faglig ansvar for helsetjenesten på innretningen. Utover dette er det ikke gjort særskilte tilpasninger i lovens administrative eller materielle bestemmelser. Ved oppfølging av tiltak etter smittevernlovgivningen i petroleumsvirksomheten bør den ansvarlige legen samarbeide med personell i kommunehelsetjenesten.

Det følger av den utfyllende [aktivitetsforskriften § 6](#) første ledd og [§ 7](#) at operatøren eller den som står for driften av en innretning, skal sørge for at alle som oppholder seg på innretningen, også med hensyn til smittsom sykdom er sikret nødvendige forebyggende tiltak, undersøkelsesmuligheter, behandling og pleie utenfor institusjon. Operatørens ansvar vil etter dette være tilsvarende kommunens ansvar etter [smittevernloven § 7-1](#). Operatørens ansvar avgrenses i praksis i forhold til landkommunens ansvar i og med at personer som oppholder seg på innretning i petroleumsvirksomheten, vil tilbringe kortere eller lengre perioder på land.

Etter [smittevernloven § 4-1](#) er kommunestyret tillagt myndighet til på visse vilkår å vedta møteforbud, stengning av virksomhet, begrensning i kommunikasjon, isolering og smittesanering.

Denne myndighet tilligger også Sosial- og helsedirektoratet ved alvorlig utbrudd av allmennfarlig smittsom sykdom, og når det er avgjørende for å få satt tiltak i verk raskt for å motvirke overføring av sykdommen. Hvilke smittsomme sykdommer som er allmennfarlige, følger av Sosialdepartementets forskrift om dette av 1. januar 1995. ”Alvorlig utbrudd” anses som et relativt begrep. Det vil si at det etter omstendighetene skal mindre til for å klassifisere et utbrudd som alvorlig på innretning i petroleumsvirksomheten enn på fastlandet, jf. sikkerhetsaspektet og befolkningstettheten offshore. Det antas dermed normalt tilstrekkelig at den faglig ansvarlige lege for helsetjenesten i petroleumsvirksomheten ved behov for tiltak som nevnt i [smittevernloven § 4-1](#) kontakter Fylkeslegen i Rogaland. Statlig helsemyndighet kan eventuelt fatte vedtak etter nevnte lov [§ 4-1](#) annet ledd.

Det følger av [denne forskriften § 2](#) nr. 2 jf. [lov om helsemessig og sosial beredskap \(helseberedskapsloven\) § 1-2](#) samt dens [§ 1-3 c](#)) at denne loven også gjelder for operatør og andre som uten formell tilknytning til kommune, fylkeskommune eller staten tilbyr helse- og sosialtjenester på installasjoner og fartøy i arbeid på norsk kontinentalsokkel. Sentralt i [helseberedskapsloven](#) er det såkalte ansvarsprinsippet. Dette går ut på at den som har ansvaret for en helse- eller sosialtjeneste, for eksempel operatøren, også har ansvar for nødvendige beredskapsforberedelser og for den utøvende tjenesten, herunder finansiering, under krig og ved kriser og katastrofer i fredstid, med mindre noe annet er bestemt i eller i medhold av lov. For øvrig inneholder [helseberedskapsloven](#) først og fremst fullmaktsbestemmelser for departementet. Forutsetningen for at disse fullmaktsbestemmelsene skal gjelde, er ifølge [helseberedskapsloven § 1-5](#) at riket er i krig, at krig truer, eller – ved kriser eller katastrofer i fredstid – at det foreligger beslutning av Kongen. Bestemmelsene om beredskap i [rammeforskriften](#) med utfyllende forskrifter anses å ivareta en rekke av intensjonene med [helseberedskapsloven](#).

At [lov 4. desember 1992 om legemidler mv.](#) gjelder for petroleumsvirksomheten, har bl.a. følgende konsekvenser:

Helsepersonell tilknyttet petroleumsvirksomheten må rette seg etter de av lovens bestemmelser som gjelder for dem. Styringssystemet i petroleumsvirksomheten må ta høyde for slike bestemmelser. Som eksempel kan nevnes legers plikt etter [lovens § 25](#) til på anmodning å gi Statens helsetilsyn opplysninger vedrørende mulig misbruk av narkotika.

[Legemiddellovens](#) bestemmelser om hvem som kan tilvirke, importere og markedsføre legemidler gjelder også i forhold til petroleumsvirksomheten.

Vi viser ellers til lovens bestemmelser.

Til § 6

Tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett.

Rett til å medvirke - denne paragrafen. Plikt til å medvirke - se § 5 og § 13

Denne bestemmelsen omhandler arbeidstakernes rett til å medvirke. Arbeidstakernes plikter omhandles i den generelle pliktsubjektbestemmelsen, [§ 5](#) om ansvar etter denne forskriften. Arbeidstakerne har videre et medvirkningsansvar når det gjelder styringssystem som følger av [§ 13](#) om plikt til å etablere, følge opp og videreutvikle styringssystem.

Forholdet til de utfyllende forskriftene

Arbeidstakernes rett til å medvirke gjelder saker som har betydning for arbeidsmiljøet og sikkerheten etter krav gitt i og i medhold av [arbeidsmiljøloven](#) og denne forskriften. Det vil også si krav gitt i de fire utfyllende forskriftene, [styringsforskriften](#), [opplysningspliktforskriften](#), [innretningsforskriften](#) og [aktivitetsforskriften](#). Medvirkningsretten er normalt ikke gjentatt i de fire utfyllende forskriftene.

Reell medvirkning

Bestemmelsen innebærer at arbeidstakerne skal gis reell mulighet til å påvirke arbeidsmiljøet i virksomheten.

Tillitsvalgte

Tillitsvalgte kan være både verneombud, fagforeningsrepresentanter og liknende.

Bestemmelsen gjør ikke endringer i det systemet som følger av [arbeidsmiljøloven](#) for involvering av arbeidstakerne og deres tillitsvalgte, deriblant hvem som skal involveres i ulike tilfeller. Hvilke tillitsvalgte for arbeidstakere som bør medvirke, vil avhenge av sakens art og hvilken fase i petroleumsvirksomheten det er tale om. Det kan være arbeidstakernes representanter i arbeidsmiljøutvalg, koordinerende arbeidsmiljøutvalg, felles stedlig arbeidsmiljøutvalg, bedriftsutvalg, hovedverneombud, verneombud, arbeidstakernes organisasjoner og fagforeningsrepresentanter, avhengig av den enkelte saken. Bestemmelsene i [arbeidsmiljøloven](#) eller forskrifter under den kan også rette seg mot spesielle arbeidstakerrepresentanter. Det kan være naturlig at de valgte arbeidstakerrepresentantene trekker inn berørte arbeidstakere eller arbeidstakere med særlig relevant kompetanse i behandling av saken. Det bør avtales mellom partene hvilke saker som skal behandles i arbeidsmiljøutvalg, bedriftsutvalg og eventuelle andre utvalg, der dette ikke går klart fram av [arbeidsmiljøloven](#) med forskrifter eller hovedavtalen. I forbindelse med større organisasjonsendringer bør organiseringen av arbeidstakermedvirkning vurderes og tilpasses.

Medvirkning i alle faser av petroleumsvirksomheten

Første ledd innebærer blant annet at det stilles krav til arbeidstakermedvirkning i alle faser av petroleumsvirksomheten i saker som gjelder arbeidsmiljø og sikkerhet. For å sikre at arbeidstakernes erfaring også kan nyttes av operatører som ennå ikke har egen driftsorganisasjon, kan operatøren innhente slik erfaring fra tillitsvalgte hos andre operatører eller entreprenører, samt aktuelle arbeidstakerorganisasjoner.

Medvirkning ved styringssystem

Andre ledd regulerer arbeidstakernes rett til medvirkning ved etablering, oppfølging og videreutvikling av styringssystem. Det går fram av bestemmelsen at medvirkningsretten i forbindelse med styringssystem gjelder også for området ytre miljø. For verneombud og medlemmer i arbeidsmiljøutvalg er krav om deltakelse ved etablering og vedlikehold av styringssystem uttrykkelig gitt i [arbeidsmiljøloven § 6-2](#) og [§ 7-2](#). Etter [arbeidsmiljøloven § 3-1](#) fremgår det også at arbeidsgiver skal utføre systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i samarbeid med arbeidstakerne og deres tillitsvalgte. I tillegg fremgår det av [arbeidsmiljøloven § 4-2](#) første ledd at arbeidstakerne og deres tillitsvalgte skal medvirke ved utformingen av systemer som nyttes ved planlegging og utforming av arbeidsmiljøet. Det vises til arbeidsmiljølovens forarbeider, særlig Ot. prp. nr. 50 (1993-94), der det utdypes hva som menes med tillitsvalgte.

Informasjon om enkeltvedtak

Tredje ledd viderefører gjeldende rett. Plikten til å gjøre vedtak kjent for arbeidstakernes tillitsvalgte påligger den som enkeltvedtak retter seg mot. Hvem som skal informeres, vil variere fra sak til sak. For å nå alle berørte, kan det for eksempel være nødvendig å informere koordinerende arbeidsmiljøutvalg for felt eller arbeidstakerorganisasjonene som er representert på arbeidsplassen. Det må vurderes i det enkelte tilfellet hvem det er naturlig å informere. Der det er etablert en organisert vernetjeneste, er det normalt den som skal informeres i første rekke.

Nærmere om gjennomføring av medvirkning

Hensikten med arbeidstakermedvirkning er blant annet å bruke arbeidstakernes samlede kunnskap og erfaring for å sikre at saker blir tilstrekkelig belyst før det treffes beslutninger som angår helse, miljø og sikkerhet, og å gi arbeidstakerne muligheten til å ha innflytelse på sin egen arbeidssituasjon.

I forbindelse med større og mer omfattende saker som organisasjons- og utviklingsarbeid og utbyggings- og modifikasjonsprosjekter, bør det etableres planer for medvirkning.

I forbindelse med anbudsrunder eller kontraktinngåelse som innebærer vesentlige endringer i arbeidsorganisering, bemanning eller teknologi, skal det i henhold til [arbeidsmiljøloven § 7-2](#) legges til rette for at arbeidstakernes representanter i arbeidsmiljøutvalg får anledning til å medvirke i de saker som kan ha betydning for arbeidsmiljøet.

Etter [arbeidsmiljøloven § 4-2](#) første ledd skal arbeidstakere og deres tillitsvalgte delta i utviklingsarbeid som angår utformingen og organiseringen av arbeidet i petroleumsvirksomheten. Dette gjelder blant annet utformingen av metoder, prosedyrer og instruksjoner som får betydning for egen

arbeidssituasjon. Berørte arbeidstakerne skal for eksempel delta ved utføringen av en sikker-jobb-analyse, se den utfyllende [aktivitetsforskriften § 28](#) om tiltak ved utføring.

Kravet om arbeidstakermedvirkning innebærer også plikt for arbeidsgiveren til å sikre at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter, samt at de får nødvendig tid til å ivareta sine oppgaver, jf. [arbeidsmiljøloven § 3-2](#) første ledd bokstav a og [arbeidsmiljøloven § 6-5](#) første og andre ledd og [§ 7-4](#). Arbeidstakerne skal ha opplæring i styringssystemet og gjøres kjent med resultater fra systemrevisjoner av dette, jf. [arbeidsmiljøloven § 4-2](#) første ledd. Arbeidsgiveren må sikre at verneombudene får tilgang til regelverket som gjelder for virksomheten slik at de kan oppfylle sine plikter etter [arbeidsmiljøloven § 6-2](#). Dette inkluderer også relevante rammesettende dokumenter som utfyller regelverket.

Innenfor sitt eget område skal verneombudet informeres om hendelser og tilstander som skal meldes til myndighetene, jf. den utfyllende [opplysningspliktforskriften § 11, § 12, § 13, § 14](#) og [§ 18](#) jf. [arbeidsmiljøloven § 6-2](#).

Kravet om arbeidstakermedvirkning innebærer også at alle berørte arbeidstakere gjøres kjent med resultater av relevante analyser samt betydningen av resultatene for utførelsen av arbeidet. Arbeidstakere med tilstrekkelig kunnskaper og erfaring skal forøvrig medvirke i utarbeidelsen av relevante analyser for å sikre at alle relevante forhold blir belyst.

[Forskrift 29. april 1977 nr. 7 om verneombud og arbeidsmiljøutvalg](#) gir utfyllende bestemmelser om valg, funksjon og oppgaver for arbeidsmiljøutvalg og verneombud.

[Forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet § 78](#) regulerer tillitsvalgtes adgang til arbeidsplassen for å ivareta tariffmessige gjøremål.

KAP III PRINSIPPER FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Til § 7

Bruk av prinsippene i kapittel III

Paragrafen angir hvilken rettslig betydning prinsippene i [kapittel III](#) skal ha. Prinsippene i dette kapitlet forplikter rettighetshaveren, operatøren og andre som deltar i petroleumsvirksomheten. Bestemmelsene har også rettslig betydning ved offentlig myndighetsutøving etter helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. De skal altså legges til grunn ved forvaltningens skjønnsutøving, og det bør gå fram av begrunnelse for enkeltvedtak etter [forvaltningsloven § 25](#) hvordan dette er gjort.

Til § 8

Forsvarlig petroleumsvirksomhet

Dette er en grunnleggende bestemmelse for petroleumsvirksomheten, og den viderefører hovedsakelig gjeldende rett, jf. blant annet [petroleumsloven § 10-1](#) og [arbeidsmiljøloven § 4-1](#), jf. også de øvrige [paragrafene i kapittel 4](#) og tidligere sikkerhetsforskrift [§ 9](#) om forsvarlig virksomhet, som gjelder både på helse- og sikkerhetsområdet. For helsemessige forhold vises [til § 12](#) om helsemessige forhold med kommentarer. Når begrepet forsvarlig brukes her, innebærer ikke dette noen realitetsendring i forhold til [arbeidsmiljølovens](#) forsvarlighetsbegrep som er "fullt forsvarlig". Med virksomhet menes her det samme som i [arbeidsmiljøloven](#), det vil si at begrepet er tilnærmet synonymt med bedrift.

Kravet i første ledd om samlet vurdering baseres på et helse-, miljø- og sikkerhetsmessig helhetssyn for den enkelte virksomheten. Muligheten for å foreta helhetlige vurderinger vil variere fra virksomhet til virksomhet ut fra hvilke faktorer som skal vurderes. I første ledd andre punktum er det angitt at det i tillegg til andre relevante faktorer skal tas hensyn til virksomhetens egenart, stedlige forhold og operasjonelle forutsetninger i vurderingen. En enkeltvis og samlet vurdering kan for eksempel være at faktorer som støy, klimatiske forhold ikke bare skal vurderes som enkeltstående faktorer, men at den ansvarlige så langt som mulig skal vurdere den samlede belastningen de enkelte faktorene kan medføre. På [arbeidsmiljølovens](#) område retter kravet seg mot alle faktorer som kan ha innvirkning på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velferd. Hvilke tiltak som den enkelte virksomheten må i verksette for å oppfylle kravet om forsvarlig petroleumsvirksomhet følger av krav i helse-, miljø- og

sikkerhetslovgivningen. Kravene må imidlertid ses i forhold til at nivået for helse, miljø og sikkerhet skal videreutvikles, blant annet i forhold til den teknologisk utvikling, jf. andre ledd og hjemmelslovenes formålsbestemmelser.

Det følger av [petroleumsloven](#), [forurensningsloven](#), [arbeidsmiljøloven](#) og helselovgivningen at nivået som andre ledd beskriver, skal utvikles i takt med den teknologiske utviklingen, og også med den generelle samfunnsutviklingen, jf. bestemmelsene om formål og om krav til forsvarlig virksomhet i hjemmelslovene.

For å legge til rette for en slik utvikling har myndighetene valgt å benytte seg i hovedsak av funksjonskrav i forskriftene, der en beskriver hva som skal oppnås framfor å angi konkrete løsninger. Sentralt når forskriftens nivå skal fastlegges står, i tillegg til forskriftens ordlyd, myndighetenes fortolkninger av regelverket, enkeltvedtak som fattes og veiledninger som myndighetene gir. Sedvaner eller kutymen i bransjen, krav og spesifikasjoner som framkommer i andre dokumenter, så som industristandarder, som er nasjonalt og internasjonalt anerkjent innenfor et fagområde, for eksempel standarder som er utarbeidet i regi av CEN, CENELEC, ISO og IEC vil også være normgivende. Det samme gjelder bransjestandarder utarbeidet i regi av [NORSOK](#) og API med flere. I tillegg har en regler utarbeidet av klasseinstitusjoner, regelverk utarbeidet av andre offentlige myndigheter som ikke gjelder direkte for petroleumsvirksomheten, men som likevel er relevant for saksområdet. Det samme gjelder myndighetskrav som ikke får direkte anvendelse i petroleumsvirksomheten, men som regulerer tilsvarende eller tilgrensende områder, for eksempel krav gitt av Sjøfartsdirektoratet, Arbeidstilsynet med videre.

Annen norsk lovgivning kan også være aktuell som rettskilde ved tilsynet med petroleumsvirksomheten. Det vises til [petroleumsloven § 1-5](#) som gir annen norsk rett anvendelse i petroleumsvirksomheten.

Det vises til [§ 18](#) om dokumentasjon når det gjelder bruk av normer på helse-, arbeidsmiljø- og sikkerhetsområdet som myndighetene anbefaler i kommentarer til de utfyllende forskriftene.

Til § 9

Prinsipper for risikoreduksjon

Prinsippene i bestemmelsen er allmenne for petroleumsvirksomheten og utfyller aktsomhetsplikten som ligger i hjemmelslovene.

Kravet i første ledd andre punktum innebærer at risikoen skal reduseres ytterligere utover det etablerte minimumsnivået for helse, miljø og sikkerhet som følger av regelverket.

Med risiko menes en kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens.

På området helse, arbeidsmiljø og sikkerhet menes en kombinasjon av sannsynlighet for skade og alvorlighetsgraden av skaden i form av dødsfall, personskader eller andre helseskader, reduksjon i helsetilstand eller tap av økonomiske verdier. Med risiko for forurensning menes en kombinasjon av sannsynlighet og konsekvens for tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen, samt påvirkning av temperaturen, som er eller kan være til skade eller ulempe for miljøet.

Kravet i denne bestemmelsen om å redusere risikoen innebærer at det etablerte minimumsnivået for helse, miljø og sikkerhet skal overholdes uten hensyn til kostnader og at den ansvarlige ikke kan sette til side spesifikke krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen med henvisning til beregning av risiko.

Andre ledd gir blant annet uttrykk for prinsippet om beste tilgjengelige teknologi (BAT-prinsippet). I dette ligger det at den ansvarlige for petroleumsvirksomheten skal legge til grunn i sin planlegging og drift den teknologi og de metoder som etter en helhetlig vurdering gir de beste og mest effektive resultatene. Prinsippet kommer også til uttrykk i [forurensningsloven § 2](#) første ledd nr. 3.

Bestemmelsen i [forurensningsloven](#) henvider seg først og fremst til myndighetenes skjønnsutøvelse, slik at det har vært nødvendig å oppstille dette som et krav rettet direkte mot den ansvarlige for petroleumsvirksomheten. Kravet innebærer ikke noen endring utover det som har vært vanlig å stille som krav etter gjeldende rett.

Tredje ledd gir uttrykk for det såkalte føre var-prinsippet. Hensikten med å ta denne bestemmelsen inn her er å synliggjøre et prinsipp som er anerkjent så vel nasjonalt som internasjonalt på området helse, miljø og sikkerhet.

Fjerde ledd gjenspeiler en substitusjonstankegang ved at det skal velges alternative løsninger som ikke har den aktuelle risikofaktoren. Bestemmelsen gjelder innenfor hele forskriftens virkeområde.

Som etter gjeldende rett omfatter kravet helsefarlige faktorer under [arbeidsmiljøloven](#). Bestemmelsen vil også omfatte forhold som medfører helsemessig risiko under helsemyndighetenes ansvarsområde. For plikt til å substituere produkter som inneholder helse- og miljøfarlige kjemikalier vises det til [produktkontrollloven § 3a](#).

For ytterligere utdyping av kravene til risikoreduksjon vises det til utfyllende forskrifter, hovedsakelig [styringsforskriften](#).

Til § 10

Organisasjon og kompetanse

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett under [petroleumsloven](#), blant annet tidligere sikkerhetsforskrift § 13 og § 25.

Kravet i første ledd innebærer at operatøren til enhver tid skal ha nødvendig faglig kompetanse til å vurdere om petroleumsvirksomheten er forsvarlig.

Formålet med andre ledd er å sikre at alle som arbeider i petroleumsvirksomheten, er kvalifisert til å utføre arbeidet på en forsvarlig måte, jf. blant annet [petroleumsloven § 9-7](#). Det er gitt nærmere krav til kompetanse i de utfyllende forskriftene, se [styringsforskriften](#) og [aktivitetsforskriften](#).

Hjemmelen i tredje ledd er ikke begrenset til operatørens egen organisasjon, men gjelder for hele organiseringen av petroleumsvirksomheten under den aktuelle operatøren, inkludert entreprenører og andre. Dette er i samsvar med gjeldende rett.

Til § 11

God helse-, miljø- og sikkerhetskultur

Bestemmelsen er ny, men gir uttrykk for prinsipper som følger av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Det er en forutsetning at en god helse-, miljø- og sikkerhetskultur preger alle ledd i de enkelte virksomhetene, for å lykkes med det systematiske arbeidet som er nødvendig for å hindre at feil og faresituasjoner eller uønskede tilstander oppstår eller utvikler seg, og for å begrense forurensning og skade på personer eller materiell. En god helse-, miljø- og sikkerhetskultur er også en forutsetning for å sikre kontinuerlig utvikling og forbedring av helse, miljø og sikkerhet.

For at det skal være klart at denne paragrafen gjelder på hele forskriftens virkeområde, er begrepet helse-, miljø- og sikkerhetskultur brukt istedenfor det mer innarbeidede begrepet sikkerhetskultur.

Til § 12

Helsemessige forhold

Denne paragrafen viderefører gjeldende rett. Kravet om forsvarlig ivaretagelse av helsemessige forhold er hjemlet i [petroleumsloven](#). Definisjonen av helsemessige forhold går fram av [§ 4](#) om definisjoner.

Helsetjenesten i petroleumsvirksomheten bør faglig sett minst ligge på et nivå tilsvarende kommunehelsetjenesten.

Ansvar for at bestemmelsen etterleves, påhviler etter [§ 5](#) om ansvar etter denne forskriften i første rekke operatøren. Operatøren eller den som er ansvarlig for virksomheten, må ved sin helsetjeneste sikre at alle som oppholder seg på innretningen, gis nødvendig helsehjelp, herunder øyeblikkelig hjelp, på innretningen eller under transport inntil den landbaserte primær- eller spesialisthelsetjeneste eventuelt overtar ansvaret. Operatøren må også tilrettelegge for at helsetjenesten kan ivareta sine andre oppgaver etter helselovgivningen. Det vises til [helsepersonelloven § 16](#) omtalt i denne veilederens [kommentarer til rammeforskriften § 5](#). (Etter [helsepersonelloven § 16](#) skal virksomhet som yter helsehjelp, herunder petroleumsvirksomheten, organiseres slik at helsepersonellet blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter.) Det vises til [rammeforskriften § 2](#) nr. 2 som gir [pasientrettighetsloven](#) og [helsepersonelloven](#) anvendelse i petroleumsvirksomheten.

Helsepersonellet er underlagt krav om forsvarlig yrkesutøvelse. Dette følger av [helsepersonelloven](#) som inneholder helselovgivningens generelle pliktbestemmelser rettet mot helsepersonell, jf. [denne forskriften § 2](#) nr. 2.

KAP IV STYRING AV PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

Til § 13

Plikt til å etablere, følge opp og videreutvikle styringssystem

Bestemmelsen viderefører tidligere styringssystemforskrift gitt i medhold av [arbeidsmiljøloven](#), [forurensningsloven](#) og [petroleumsloven](#). I tillegg gjelder plikten til å etablere, følge opp og videreutvikle styringssystem også på [produktkontrollovens](#) område, jf. [denne forskriften § 2](#) om virkeområde med mer nr. 1 bokstav c. For ytterligere utdyping av kravene i forbindelse med styringssystem vises det til den utfyllende [styringsforskriften](#).

Styringssystem som operatøren og andre deltakere har etablert for sin virksomhet bør videreutvikles til å omfatte etterlevelse av krav som er gitt i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Slike styringssystem kan for eksempel være etablert etter tidligere forskrift 27. juni 1997 nr. 650 om styringssystem i petroleumsvirksomheten, forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften for land) eller forskrifter under maritim lovgivning.

For flyttbare innretninger i petroleumsvirksomheten kan den ansvarlige legge til grunn IMOs resolusjon A.741 International Safety Management Code (ISM-koden) for den delen av styringssystemet som gjelder for maritime driftsforhold.

Behovet for denne paragrafen

Det følger en plikt til å etablere, følge opp og videreutvikle styringssystem av [petroleumsloven § 10-6](#). Det er også en styringssystemplikt etter [arbeidsmiljøloven § 3-1](#). I [forurensningsloven](#) og [produktkontrollloven](#) følger ikke denne plikten direkte av lovene, men det er gitt hjemmel til å stille krav om slikt system i henholdsvis [§ 52b](#) og [§ 8](#) tredje ledd i de nevnte lovene. I første ledd er det derfor inntatt krav som nevnt.

Den ansvarlige

I første ledd er det den ansvarlige som er pliktsubjekt, det vil si operatøren og andre som deltar i petroleumsvirksomheten uten å være rettighetshavere eller operatører. Dette er en endring i forhold til tidligere styringssystemforskrift, der rettighetshaveren er pliktsubjektet.

Særlig om rettighetshaverens plikt

Rettighetshaveren vil fremdeles ha en særskilt plikt til å etablere, følge opp og videreutvikle styringssystem begrenset til de deler av regelverket som er rettet mot seg, jf. andre ledd. Det vil si at rettighetshaveren skal ha styringssystem for å følge opp sin plikt til å påse at operatøren etterlever sine plikter, jf. [§ 5](#) om ansvar etter denne forskriften og for å følge opp de plikter som følger av enkeltbestemmelser rettet mot rettighetshaveren. Styringssystemet må naturligvis tilpasses omfanget av aktiviteten. Det kan være naturlig at den enkelte rettighetshaverens styringssystem omfatter alle de utvinningstillatelsene denne deltar i på norsk sokkel. For rettighetshavergruppens del vil plikten til å ha styringssystem kunne innebære en beskrivelse av hvordan gruppen skal følge opp sine plikter, i form av for eksempel ansvars- og oppgavefordelingen mellom deltakerne og mellom gruppen og operatøren, eventuelt en henvisning til dokumenter hvor en slik beskrivelse finnes.

Plikten er begrenset til virkeområdet for denne forskriften

Det understrekes at plikten etter bestemmelsen bare gjelder for den delen av virksomheten som omfattes av virkeområdet for denne forskriften. For eksempel vil bedrifter som lager utstyr på land ikke være underlagt systemplikten i denne forskriften når det gjelder arbeidsmiljø for sine ansatte på land. Relevant landregelverk vil gjelde for dem.

Innholdet i styringssystem

Som etter tidligere styringssystemforskrift skal styringssystem omfatte organisering, prosesser, prosedyrer og ressurser som er nødvendige for å sikre etterlevelse av krav som er gitt i helse-, miljø-

og sikkerhetslovgivningen. Nærmere bestemmelser om styringssystem, deriblant om innholdet, framgår av den utfyllende [styringsforskriften](#).

Det følger av denne bestemmelsen jf. definisjonen av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen i § 4 om definisjoner, at styringssystemet også må omfatte aktuelle bestemmelser i de helselover som gis anvendelse i kraft av § 2 nr. 2 om virkeområde, foruten i [lov om legemidler](#) og andre helselover som gjelder i petroleumsvirksomheten på bakgrunn av [petroleumsloven § 1-5](#).

[Lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helsetjenesten](#) (tilsynsloven) omfatter også tilsynet med helsetjenesten i petroleumsvirksomheten, jf. [petroleumsloven § 1-5](#). Tilsynsloven inneholder i § 3 bestemmelser om plikt for virksomhet som yter helsetjeneste, til å føre internkontroll på en slik måte at det kan forebygge svikt i helsetjenesten. Virksomheten og tjenestene skal i den anledning planlegges, utføres og vedlikeholdes i samsvar med allment aksepterte faglige normer og krav fastsatt i medhold av lov eller forskrift. Av hensyn til petroleumsnæringen er det viktig at helsemyndigheten koordinerer sitt tilsyn etter ulike regelverk med styringssystemet for petroleumsvirksomheten. Ved å oppfylle bestemmelsene i [styringsforskriften](#) anses man også å tilfredsstille kravene til internkontroll i [tilsynsloven](#).

Arbeidstakernes medvirkningsplikt

Tredje ledd viderefører tidligere styringssystemforskrift, og innebærer at arbeidstakerne skal medvirke ved etablering, oppfølging og videreutvikling av styringssystem på hele forskriftens virkeområde, herunder styringssystem for oppfølging av krav på [forurensningsloven](#) virkeområde. Arbeidstakernes erfaringer og aktive medvirkning er en vesentlig forutsetning for et velfungerende styringssystem. Arbeidstakernes rettigheter i denne forbindelsen er regulert i § 6 om tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning.

Til § 14

Kvalifisering og oppfølging av andre deltakere

Første ledd synliggjør plikter som den ansvarlige har etter helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen og § 5 om ansvar etter denne forskriften. Første ledd omfatter også andre deltakere enn operatøren, og pålegger for eksempel entreprenører en plikt til å følge opp sine underentreprenører. Når det gjelder operatøren, synliggjør første ledd enkelte elementer i operatørens plikt til å påse som følger av § 5 om ansvar etter denne forskriften, andre ledd.

Andre ledd viderefører tidligere styringssystemforskrift § 9 tredje ledd. Pliktsubjektet er endret fra rettighetshaveren til operatøren. Denne bestemmelsen berører forholdet mellom operatørens styringssystem og systemet til andre deltakere. Bestemmelsen innebærer at operatøren, for å sikre at helheten blir ivaretatt, skal vurdere de andre systemene før, under og etter kontraktsinngåelse, så vel som under gjennomføring av aktivitet. Annen norsk lovgivning kan være forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften for land) og forskrifter under maritim lovgivning.

Andre ledd sammenholdt med § 13 om plikt til å etablere, følge opp og videreutvikle styringssystem, innebærer at operatøren skal legge andre deltakeres styringssystem til grunn så langt som mulig. Operatøren skal imidlertid ta stilling til egnetheten til disse styringssystemene ut fra den aktiviteten som skal utføres, og avgjøre om det er behov for å sette i verk korrigerende tiltak. Det bør vises varsomhet med å gripe inn i allerede etablerte styringssystemer.

Til § 15

Verifikasjoner

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett.

Verifikasjon kan omfatte kontroll av beregninger, tegninger og fabrikkasjon ved å gå gjennom det som er gjort, samt å foreta uavhengige eller egne beregninger. Verifikasjonen kan også innbefatte prøving eller testing av produkter og systemer.

Når den ansvarlige skal verifisere at krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen er oppfylt, omfatter dette også verifikasjon av de interne kravene som den ansvarlige setter for å konkretisere krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, og som skal bidra til å oppnå de målene og strategiene for helse, miljø og sikkerhet som den ansvarlige har etablert. Det er gitt krav til blant annet etablering av mål og strategier og til fastsetting av interne krav i den utfyllende [styringsforskriften](#).

Når det gjelder omfanget av verifikasjon, vil det avhenge av type krav. For eksempel vil det normalt være behov for å verifisere samsvar med krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen på de tekniske områdene.

Når det gjelder graden av uavhengighet, innebærer dette normalt at verifikasjoner skal utføres av en annen enn den som har utført arbeidet som skal verifiseres, eller den som har utarbeidet verifikasjonsgrunnlaget, samt at det er organisatorisk uavhengighet for rapportering i linjen. En viktig forutsetning er at den enheten som foretar verifikasjonen har nødvendig kompetanse og nødvendige ressurser til å utføre den.

Til § 16

Bruk av norsk språk

Bestemmelsen bygger på tidligere sikkerhetsforskrift, men er endret til at norsk språk skal brukes i størst mulig grad. I tidligere sikkerhetsforskrift står det bør. Endringen er gjort for å synliggjøre at utgangspunktet er bruk av norsk språk.

Selv om utgangspunktet i bestemmelsen er bruk av norsk språk, er kravet om bruk av norsk språk ikke absolutt. Det fremgår av bestemmelsen at andre språk kan brukes dersom det er nødvendig eller rimelig for å gjennomføre petroleumsvirksomheten, og det ikke går på bekostning av sikkerheten.

Bestemmelsen innebærer at skriftlig materiale som prosedyrer og manualer i utgangspunktet skal være på norsk. Dersom dette anses som urimelig, og det ikke går på bekostning av sikkerheten, noe arbeidsgiver skal kunne dokumentere, kan en imidlertid avstå fra å oversette slike dokumenter til norsk

Det stilles ellers krav til bruk av norsk språk på enkelte spesielle områder, så som i [arbeidsmiljøloven § 5-4](#) første ledd bokstav e og [§ 5-5](#) fjerde ledd. Dette er krav rettet mot produsenter, leverandører og importører av maskiner og annet arbeidsutstyr, og produsenter og importører av kjemikalier og biologisk materiale. Det vises også til [arbeidsmiljøloven § 4-5](#) fjerde ledd.

KAP V

MATERIALE OG OPPLYSNINGER

Til § 17

Generelle krav til materiale og opplysninger

Første ledd synliggjør en generell dokumentasjonsplikt for den ansvarlige. En slik plikt følger av [petroleumsloven § 10-4](#), men er tatt inn her fordi tilsvarende krav ikke følger direkte av de andre hjemmelslovene. Bestemmelsen sier ikke noe direkte om hvor eller hvordan materiale og opplysninger skal oppbevares, eller hvem som konkret skal gjøre det. Eksempelvis kan det oppbevares hos en entreprenør, utenlands, på elektronisk format eller på annen måte. Kravet er at materialet og opplysningene skal kunne gjøres tilgjengelig for tilsynsmyndighetene innen rimelig tid. Hva som er rimelig tid, vil blant annet avhenge av betydningen av materialet eller opplysningene og saken.

Det er den ansvarlige selv som skal ta stilling til nødvendig dokumentasjonsbehov, og bestemmelsen legger til rette for å utnytte tilgjengelige dokumenter og dokumentasjonssystemer hos leverandører og underleverandører. I første ledd fjerde punktum signaliseres det uttrykkelig at dokumentasjonen skal tilpasses virksomhetens egenart og den aktiviteten som gjennomføres, slik at det ikke utarbeides mer dokumentasjon enn det som er nødvendig.

Det vises til den utfyllende [opplysningspliktforskriften](#) der det gis nærmere bestemmelser når det gjelder opplysningsplikt overfor myndighetene, deriblant bestemmelser om oppbevaringstid og kassering.

Andre ledd viderefører gjeldende rett. Det vises for øvrig til [§ 3](#) om anvendelse av maritimt regelverk i petroleumsvirksomheten.

Nærmere om SUT

Siste ledd fastsetter at Petroleumstilsynet utsteder samsvarsuttalelser for flyttbare innretninger som skal drive petroleumsaktivitet på den norske del av kontinentalsokkelen. Det utstedes ikke samsvarsuttalelse for innretninger som kun skal brukes til lagring. Innretninger som er angitt i siste

ledd som ”innretninger for produksjon, lagring og avskipning, innretninger for boring, produksjon, lagring og avskipning”, betegnes ofte som FPSO-er (Floating Production, Storage and Offloading) og FPDSO-er (Floating Production, Drilling, Storage and Offloading). I HMS-regelverket for petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel skal ”F” bety ”flyttbar”. Bestemmelsen skal forstås slik at det er bruken av de nevnte innretningstyper som er avgjørende for om samsvarsuttalelse skal innhentes. Hvis en innretning er bygget som FPSO, men kun skal brukes som lagerenhet, er det ikke nødvendig med samsvarsuttalelse. Ordningen med en samsvarsuttalelse bygger direkte på den tidligere frivillige ordningen med samsvaruttalelse som ble innført i august 2000.

Samsvarsuttalelse (SUT) er en uttalelse fra Petroleumstilsynet om at en flyttbar innretnings tekniske tilstand, søkerens organisasjon og styringssystem er vurdert å være i samsvar med relevante krav i regelverket for petroleumsvirksomheten. Eier av flyttbar innretning, eller annen som vil forestå den daglige driften av slik innretning, må ha en SUT når en slik innretning deltar i petroleumsvirksomhet underlagt norsk sokkeljurisdiksjon. SUT-søknaden kan sendes inn uavhengig av en samtykkebehandling. En samsvarsuttalelse vil være et enkeltvedtak etter forvaltningsloven med de rettigheter som følger av denne loven.

En SUT vil inngå som del av dokumentasjonsgrunlaget ved aktuell myndighetsbehandling, men særlig i forbindelse med den innretningsspesifikke delen av en samtykkesøknad. Den gir i seg selv ingen rett til å igangsette aktivitet på norsk sokkel.

En SUT blir gitt med utgangspunkt i myndighetenes vurdering av tilstanden, målt mot det regelverket som gjelder for bruk av flyttbare innretninger på norsk kontinentalsokkel på uttalelestidspunktet. Uttalelsen gis på bakgrunn av myndighetens oppfølging av søkeren og informasjon som søkeren har gitt om innretningen og de organisatoriske forholdene. En SUT omfatter tekniske forhold, relevante deler av søkerens styringssystem, gjennomførte analyser, vedlikeholdsprogram og oppgraderingsplaner.

Bruk av en slik uttalelse ved en senere søknad om samtykke til bruk, må ses i lys av hvordan regelverket eller innretningens tekniske tilstand, søkerens organisasjon og styringssystem har endret seg etter at uttalelsen ble gitt. Fortsatt bruk av en samsvarsuttalelse forutsetter at grunnlag, forutsetninger og angitte forhold i uttalelsen for øvrig følges opp og vedlikeholdes. Dersom forutsetningene for samsvaruttalelsen endrer seg, eller uttalelsen bygger på feilaktige opplysninger, faller samsvaruttalelsen bort.

Det er også utgitt en veiledning om søknad om samsvarsuttalelse. For informasjon om kvalifikasjon og dokumentasjon av flyttbar innretning i forbindelse med søknad om SUT, vises til OLF/NR ”Håndbok for søknad om samsvarsuttalelse (SUT)”. Videre vises til OLF/NR ”Anbefalte retningslinjer for aksept og drift av flyttbare innretninger med samsvarsuttalelse (SUT), eller som har startet søknadsprosessen for SUT”.

Til § 18 Dokumentasjon

Generell dokumentasjonsplikt

Første ledd viderefører gjeldende rett. Bestemmelsen fastlegger en generell dokumentasjonsplikt og gjelder innenfor hele området helse, miljø og sikkerhet.

Forurensningslovens og produktkontrollovens område

Andre og tredje ledd gjelder ikke på [forurensningslovens](#) eller [produktkontrollovens](#) område. På [forurensningslovens](#) område eller i forbindelse med etablering av styringssystem for oppfølging av [produktkontrolloven](#), er det ikke vist til standarder eller andre anerkjente normer. Det er den ansvarliges oppgave å selv utrede hvordan pålagte miljøkrav best kan nås og iverksette tiltak for å oppfylle disse kravene. Kommentarene til forskriftene gir veiledning til forskriftskravene for å bidra til forståelse og utfylling av kravene, herunder forslag til hvordan kravet kan oppfylles. Dette er ikke til hinder for at standarder eller andre anerkjente normer kan benyttes der det er relevant for å nå et krav som følger av regelverket, så lenge kravet oppfylles.

Bruk av anbefalte normer på helse-, arbeidsmiljø- og sikkerhetsområdet

Andre ledd viderefører gjeldende rett på helse-, arbeidsmiljø- og sikkerhetsområdet. Det finnes tilsvarende bestemmelser i en rekke av forskriftene under [petroleumsloven](#) og [arbeidsmiljøloven](#) som ble opphevd da denne forskriften trådte i kraft.

Myndighetenes anbefalte løsninger angis i kommentarene til de enkelte paragrafene i de utfyllende forskriftene. Myndighetene anbefaler bruk av ulike industristandarder eller andre normerende dokumenter, eventuelt med utfyllende tilleggspunkt som framgår av kommentarene, som en måte å oppfylle forskriftens krav på. Det henvises til slike normerende dokumenter med utgivelsesdato og utgivelses-/revisjonsnummer, for eksempel [NORSOK R-003N](#) Operasjon med løfteutstyr, revisjon 1, oktober 1997. Den anbefalte løsningen blir anerkjent norm gjennom denne henvisningen i kommentarene til forskriftene. På områder der det ikke er gitt ut industristandarder, eller disse ikke er funnet tilfredsstillende, beskriver myndighetene i enkelte tilfeller i kommentarer til bestemmelsene løsninger som angir måter å oppfylle forskriftens krav på. Slike anbefalinger har samme status som anbefalte industristandarder som nevnt. I følge andre ledd, kan den ansvarlige normalt legge til grunn at anbefalt løsning innfrir det aktuelle forskriftskravet.

Bruk av anerkjente normer er frivillig i den forstand at det kan velges andre tekniske løsninger, metoder eller framgangsmåter, dersom den ansvarlige kan dokumentere at forskriftskravet blir oppfylt, jf. tredje ledd. Ved bruk av andre løsninger enn de som anbefales i kommentaren til en forskriftsbestemmelse, innebærer det at i henhold til tredje ledd skal den ansvarlige kunne dokumentere at den valgte løsningen oppfyller forskriftens krav. Det forutsettes at forskriften og kommentarene ses i sammenheng for å få en best mulig forståelse av det nivået som ønskes oppnådd gjennom forskriften. Normer som anbefales i kommentarene vil være sentrale momenter ved fortolkningen av de enkelte forskriftskravene og ved fastleggingen av nivået for helse, arbeidsmiljø og sikkerhet. Kombinasjoner av deler av normer bør unngås, såfremt den ansvarlige ikke kan dokumentere at en oppnår et tilsvarende nivå for helse, arbeidsmiljø og sikkerhet.

I kommentarene til de utfyllende forskriftene brukes begrepene *bør* og *kan* når det henvises til anbefalte løsninger for å oppfylle forskriftens krav. I den sammenhengen menes følgende med disse begrepene.

Bør, betyr myndighetenes anbefalte måte å oppfylle funksjonskravet på. Alternative løsninger med dokumentert likeverdig funksjonalitet og kvalitet kan nyttes uten at dette må forelegges for myndighetene.

Kan, betyr en alternativ, likeverdig måte å oppfylle forskriftens krav, eksempelvis der det i kommentarer anbefales å bruke maritime normer som et alternativ til å følge en [NORSOK](#)-standard.

Når næringen eller andre utgir standarder, forutsettes det normalt at standardene skal legges til grunn for nye innretninger og for det saksområdet som standarden beskriver. Der myndighetene anbefaler å bruke slike standarder, er det således ikke meningen å gå ut over de forutsetningene som er gitt for standardene, hvis det ikke nevnes spesielt.

Ved større ombygginger eller modifikasjoner på eksisterende innretninger bør en bruke de nye standardene. Dersom en ikke finner det hensiktsmessig å bruke nye standarder, bør dette begrunnes ut fra sikkerhetsmessige hensyn. Sikkerhetsmessige grunner for ikke å bruke nye standarder kan for eksempel være at bruk av nye standarder på eksisterende løsninger vurderes å medføre en særskilt fare. Eksisterende innretninger er innretninger der plan for utbygging og drift (PUD) er godkjent, eller særskilt tillatelse til anlegg og drift (PAD) er gitt, jf. henholdsvis [petroleumsloven § 4-2](#) og [§ 4-3](#), eller innretninger som har fått samtykke til å drive petroleumsvirksomhet. For flyttbare innretninger legges det til grunn at en innretning er ny når det søkes om nytt samtykke, på samme måte som etter sikkerhetsregelverket som gjaldt fram til denne forskriften trådte i kraft.

Når det gjelder betydningen av tidligere gitte unntak for innretningen som det søkes om samtykke for, vises [til § 59](#) om unntak og den utfyllende [opplysningspliktforskriften § 6](#).

I kommentarene til forskriftene brukes også begrepet *skal*. I den sammenhengen betyr

skal en direkte gjengivelse av et lov- eller forskriftskrav eller myndighetenes fortolkning av krav som ikke gir rom for andre løsninger, eksempelvis om en aktivitet eller et utstyr omfattes av forskriftens virkeområde eller ikke.

Det vises for øvrig [til § 8](#) om forsvarlig petroleumsvirksomhet, der det blant annet angis ulike typer normgivende dokumenter i kommentaren.

Til § 19

Dokumentasjon i tidlig fase

Bestemmelsen viderefører tidligere sikkerhetsforskrift § 21 og tidligere arbeidsmiljøforskrift § 10, og utfyller [petroleumsloven § 9-6](#) om krav til sikkerhetsdokumentasjon.

Bestemmelsen klargjør hjemmelen for at Arbeids- og inkluderingsdepartementet kan føre tilsyn med sikkerheten i virksomheten fra det tidspunktet det besluttes å utarbeide en plan for utbygging og drift av petroleumsforekomster (PUD) eller en plan for anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum (PAD). Bestemmelsen klargjør [petroleumslovens](#) forutsetning om at det her primært er tale om dokumenter som selskapene allerede har utarbeidet for sin egen del. Departementet kan imidlertid be om tilleggsdokumenter eller særskilt dokumentasjon. Slik dokumentasjon skal være relatert til forhold som virksomheten selv har valgt å vurdere. Det vises for øvrig til merknadene til [petroleumsloven § 9-6](#) (tidligere § 9-5), se Ot. prp. nr. 43 (1995-96) side 58 og 59.

Til § 20

Forhold som gjelder helse, miljø og sikkerhet i plan for utbygging og drift av petroleumsforekomster og plan for anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett under [petroleumsloven](#) og [arbeidsmiljøloven](#), hovedsakelig tidligere sikkerhetsforskrift § 22 og tidligere arbeidsmiljøforskrift § 10. I tillegg er bestemmelsen utvidet til å omfatte [foreurensningslovens](#) område.

Bestemmelsen utdyper [petroleumsloven § 4-2](#) som gjelder plan for utbygging og drift av petroleumsforekomster (PUD) og [§ 4-3](#) som gjelder særskilt tillatelse til, og plan for anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum (PAD), ved å stille utfyllende krav til de dokumentene som er relatert til helse, miljø og sikkerhet som skal følge med planene. Bestemmelsen er harmonisert med tilsvarende dokumentasjonsbestemmelser i [forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet, jf. § 21 og § 29](#). Blant annet sies det uttrykkelig også i denne paragrafen, jf. andre ledd, at dokumentasjonen skal tilpasses utbyggingen eller prosjektets omfang. Det vises også til [veiledning til utforming av PUD og PAD som er utgitt 18. mai 2000](#) og som er tilgjengelig hos Petroleumstilsynet.

Til andre ledd bokstav c

Grenseflatene som nevnt i andre ledd bokstav c, er grenseflater mellom operatøren og entreprenørene og mellom de ulike entreprenørene.

Til andre ledd bokstav d

Samordning av petroleumsvirksomheten som nevnt i andre ledd bokstav d, kan være at en planlegger å utvinne forekomsten fra, eller på annen måte knytte forekomsten direkte til en eksisterende innretning som eies eller drives av andre. Kravet i bokstav d innebærer blant annet at der planen medfører slik bruk av andre innretninger, skal forhold som er av betydning for helse, miljø og sikkerhet i forbindelse med eventuelle modifikasjoner på slike innretninger, beskrives i planen. For øvrig vil en kunne vise til allerede godkjent plan for utbygging og drift for innretningen. Det kan også bli aktuelt å kreve endret plan for utbygging og drift for vedkommende innretning, jf. [petroleumsloven § 4-2](#) sjuende ledd.

Til andre ledd bokstav f

Retningslinjer for innholdet i hovedplanen som nevnt i andre ledd bokstav f, er gitt i [veiledningen for plan for utbygging og drift av petroleumsforekomster \(PUD\) og plan for anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum \(PAD\), kapittel 3.4.2](#).

Til andre ledd bokstav l

Kravene i andre ledd bokstav l, vil også omfatte løsninger for å forebygge og minimalisere utslipp og planer for hvordan miljøovervåking kan gjennomføres i området.

Til andre ledd bokstav m

Kravet i andre ledd bokstav m, er en videreføring av tidligere forskrift om bemannede undervannsoperasjoner § 13.

Tredje ledd utfyller [petroleumsloven § 4-2](#) sjette ledd og [§ 4-3](#) andre ledd og viderefører gjeldende praksis. Myndigheten til å frafalle krav om plan for utbygging og drift av petroleumsforkomster og krav om plan for anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum er lagt til Olje- og energidepartementet. Kriterier for fritak og innhold i søknad om fritak er nærmere omtalt i Ot. prp. nr. 43 (1995-96), henholdsvis side 43 og 44.

Det vises til bestemmelsene om regionale konsekvensutredninger i [lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet](#) og i [forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet](#). Reglene om regionale konsekvensvurderinger som gjelder etter [petroleumsloven](#) og [petroleumsforskriften](#) er nærmere kommentert i [veiledningen til plan for utbygging og drift av en petroleumsforkomst \(PUD\)](#) og [plan for anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum \(PAD\)](#), utgitt 18. mai 2000.

Til § 21

Søknad om samtykke

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett. Et samtykke er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og ordningen innebærer at operatøren må innhente samtykke fra Petroleumstilsynet ved viktig milepæler for å kunne igangsette eller videreføre sin virksomhet. Det går fram av den utfyllende [opplysningspliktforskriften § 5](#) i hvilke tilfeller samtykke skal innhentes. [Oplysningspliktforskriften § 6](#) regulerer innhold i søknad om samtykke.

Nærmere om SUT

Innhenting av en samsvaruttalelse vil være nødvendig i forbindelse med en konkret søknad om samtykke til petroleumsvirksomhet hvor bruk av flyttbar innretning inngår, jf. [§ 17](#) siste ledd. Denne vil da innholdsmessig bestå av to deler: Én del som omfatter de steds- og aktivitetsspesifikke forholdene, og én del som omfatter de innretningsspesifikke forholdene, det vil si teknisk tilstand, søkerens organisasjon og styringssystem.

Til § 22

Avslutningsplan

Bestemmelsen er ny og utdyper [petroleumsloven § 5-1](#) og supplerer bestemmelser om samme tema i [forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet](#), jf. [§ 43](#) og [§ 44](#). Denne paragrafen gjelder hele området helse, miljø og sikkerhet. Denne paragrafen innebærer ingen materielle endringer i forhold til gjeldende rett, basert på [petroleumsloven](#) og [forskriften til petroleumsloven](#), men gir en presisering av krav som går fram av [forskrift til lov om petroleumsvirksomhet § 44](#) andre ledd bokstav a.

Eksempler på operasjoner etter denne paragrafen bokstav d kan være løfteoperasjoner, marine operasjoner og undervannsoperasjoner.

Avslutning av petroleumsvirksomhet skal meldes til SFT, jf. [forurensningsloven § 20](#). Dersom avslutningsplanen etter [petroleumsloven](#) ikke er tilstrekkelig i forhold til krav gitt i eller i medhold av [forurensningsloven](#), kan SFT kreve ytterligere opplysninger og gjennomføring av undersøkelser for å kartlegge risikoen for forurensning i forbindelse med og etter avslutning av petroleumsvirksomhet, jf. [forurensningsloven §§ 49](#) og [51](#). I tillegg kan SFT fastsette hvilke tiltak som er nødvendige for å motvirke forurensning, jf. [forurensningsloven § 20](#) andre ledd.

Til § 23

Offentlig tilgjengelige opplysninger om sikkerhet

Denne paragrafen viderefører gjeldende rett og gjelder data om sikkerhet under [petroleumsloven](#). En har funnet det naturlig å ta inn en hjemmel på dette nivået, og gi konkrete bestemmelser i en utfyllende forskrift, jf. [opplysningspliktforskriften § 3](#). De opplysningene som det vil være aktuelt å kreve

offentliggjort er som etter gjeldende rett særlig opplysninger som det er av sikkerhetsmessig betydning å vite om for andre enn den som har stått for innsamlingen.

KAP VI

UTFORMING OG UTRUSTING AV INNRETNINGER MED MER OG UTFØRING AV AKTIVITETER I PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

Til § 24

Utbyggingsløsninger

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett, blant annet deler av tidligere sikkerhetsforskrift § 29 og arbeidsmiljølovgivningen på samme område. Første ledd gjelder hele området helse, miljø og sikkerhet. Krav til innretninger, deriblant utstyr, omfatter også midlertidig utstyr eller arbeidsutstyr.

Andre ledd viderefører tidligere sikkerhetsforskrift § 33 uten materielle endringer. Det er presisert at innretninger også skal kunne tåle skade som skyldes annen virksomhet.

Til § 25

Data om naturforhold

Første ledd viderefører gjeldende rett, jf. tidligere sikkerhetsforskrift § 18 og § 28, men pliktsubjektet er gjort nøytralt. Bestemmelsens andre setning vil normalt medføre at det skal utføres innsamling av statistiske data forut for aktuelle fremtidige utbygginger, når slike statistiske data er usikre. Spesielt vil strømmålinger på store havdyp være vesentlig. Kravet gjelder statistiske data som er grunnlag for planlegging av innretninger og operasjoner, så vel som data i sann tid som er nødvendige for å utføre enkeltaktiviteter i petroleumsvirksomheten.

Andre og tredje ledd viderefører tidligere sikkerhetsforskrift § 32 uten materielle endringer. Hjemmelen i andre ledd omfatter adgang til å fastsette plikt til å plassere instrumenter på og utenfor innretninger. Hjemmelen i tredje ledd omfatter adgang til å pålegge rettighetshaveren å bekoste instrumenteringen med mer, selv om dataene ikke brukes på den innretningen som instrumenteres, for eksempel der dataene er en del av en større innsamling.

Begrepet data om naturforhold (naturdata), er forklart i [kommentaren til den utfyllende innretningsforskriften § 16](#) om instrumentering for overvåking og registrering.

Til § 26

Plassering av innretninger, trasévalg

Med et unntak som nevnt nedenfor, viderefører bestemmelsen gjeldende rett, deriblant tidligere sikkerhetsforskrift § 34 med utfyllende forskrifter.

Første ledd innebærer at planlagt brønnposisjon og brønnbane ikke skal være nærmere grenselinjen mot naboblokker eller fremmede staters del av kontinentalsokkelen enn den usikkerheten som ligger i det valgte koordinatsystemet. Det skal legges vekt på uttalelser fra eierne av innretninger i området når innretningens eller brønnens posisjon skal avgjøres.

Det tidligere kravet om at avtaler som nevnt i andre ledd skal forelegges departementet er ikke videreført.

Til § 27

Plikt til å overvåke det ytre miljøet

Bestemmelsen er i stor grad videreføring av gjeldende praksis og regulering. Kravet om fjernmåling er nytt.

Med overvåking menes systematiske og regelmessige undersøkelser for å dokumentere miljøressursenes tilstand, beskrive risiko for forurensning og føre kontroll med forurensning av marine miljøressurser.

Plikten til å overvåke innebærer at det gjennomføres kartlegging av kritiske tilstander og parametere for risiko, dimensjonering, transport og spredning av forurensning og påvirkning på miljøressursene.

Overvåkingen kan foregå på selve innretningen, rørledninger, losse og lastebøyer, lager for olje og produksjonsanlegg under vann, fartøy eller i det marine miljø. Med marint miljø menes hav, kyst,

strand, havbunn, vannmassene (vannsøylen) og miljøressursene. Med miljøressurs menes naturlig forekommende eller naturgitt biotiske og abiotiske komponenter som kan omfatte én eller flere arter, biotoper og/eller naturtyper i marint miljø.

Grunnlaget for etablering av overvåkingen av det ytre miljøet er aktiviteten, identifisert risiko, behov for miljødata som beslutningsgrunnlag og kunnskap om forurensning.

Plikten til å overvåke er presisert i [aktivitetsforskriften kapittel X-I](#).

Til § 28

Bruk av innretninger

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett og gjelder hele området helse, miljø og sikkerhet. Det vises til regulering i de utfyllende forskriftene, særlig [aktivitetsforskriften](#).

Til § 29

Samordning av beredskap

Bestemmelsen viderefører tidligere sikkerhetsforskrift § 38 andre og fjerde ledd. § 38 første ledd er ikke videreført her, siden det er dekt av [petroleumsloven § 9-2](#). Operatøren og andre som deltar i petroleumsvirksomheten (den ansvarlige) skal etablere og videreutvikle en beredskap. Beredskapen skal omfatte tiltak for å møte identifiserte fare- og ulykkessituasjoner. Bestemmelsen gjelder nå innenfor hele forskriftens virkeområde.

Kystdirektoratet har ansvaret for et nasjonalt beredskapssystem mot akutt forurensning, jf. [forurensningsloven § 43](#) tredje ledd. For å ivareta kravet om samordning i andre ledd bør operatøren harmonisere med dette systemet.

Kravet om å lede og koordinere i tredje ledd følger av [petroleumsloven § 9-2](#) om beredskap, og innebærer at operatøren har ansvaret for å påse at nødvendige tiltak settes i verk for å hindre eller minske skadevirkningene av en fare- og ulykkessituasjon.

Til § 30

Samarbeid om beredskap

Første ledd etablerer en plikt til samarbeid om beredskap som nevnt i [forurensningsloven § 42](#) første ledd. Et forpliktende beredskapsamarbeid som er avtalt i felles beredskapsplaner, og bruk av felles beredskapsressurser som nevnt i første ledd gir det sikreste grunnlaget for å etablere, opprettholde og videreutvikle en beredskap mot akutt forurensning som kan ivareta risiko for forurensning både ved innretningen og i regionen. Beredskapsamarbeidet er en viktig forutsetning for å optimalisere sammensetningen av beredskapsressursene, og bruken av disse er knyttet til etablering av regional beredskap. Den regionale beredskapen bør raskt og effektivt og med de til enhver tid beste tiltak kunne aksjonere mot akutt forurensning.

Andre ledd viderefører tidligere sikkerhetsforskrift § 38 tredje og femte ledd, men med noe endret ordlyd.

Til § 31

Sikkerhetsarbeid ved arbeidskonflikter

Operatøren skal påse at nødvendige avtaler om sikkerhetsarbeid ved arbeidskonflikt inngås så tidlig som mulig, mellom de arbeidsgiverne og arbeidstakerne som kan bli omfattet av en eventuell konflikt, også når disse er entreprenør eller underentreprenør til operatør.

For produksjonsaktivitet vil det i mange tilfeller foreligge prosedyrer for hvordan denne aktiviteten skal stenges ned. Dette er prosedyrer for nedstenging under normale forhold, men vil også anvendes i en arbeidskonfliktsituasjon. Arbeidsgiver og arbeidstakerne i det enkelte selskapet må imidlertid inngå avtaler som forplikter disse til å delta i dette nedstengingsarbeidet ved en arbeidskonflikt. Dersom det ikke foreligger nedstengingsprosedyrer, må avtalen også inneholde dette. Dette er avtaler som vanligvis inngås mellom operatør og arbeidstakerne, og disse kan inngås i god tid før en mulig arbeidskonflikt.

En nedkjøringsavtale for en flyttbar innretning inngås mellom arbeidstakerne og arbeidsgiver til de som det er varslet plassfratredelse for.

Når nedkjøringsarbeidet er gjennomført, kan den avtalte sikkerhetsbemanningen etableres. Avtalen om sikkerhetsbemanning inngås for hver produksjonsinnretning mellom operatør, eventuelt annen hovedbedrift og arbeidstakerne. Dersom entreprenøren skal være del av sikkerhetsbemanningen, må det inngås avtale mellom arbeidsgiver og arbeidstakerne. Disse avtalene skal være inngått i god tid før en arbeidskonflikt oppstår. Ved produksjonsstart skal det foreligge avtaler. Eventuelle bestemmelser om oppsigelse av avtalen om sikkerhetsbemanning, bør utformes slik at det er god tid til å utarbeide en ny avtale før en eventuell arbeidskonflikt oppstår.

Avtaler om sikkerhetsbemanning for flyttbare innretninger skal også inngås i god tid før en arbeidskonflikt oppstår. Disse avtalene skal foreligge ved samtykke. Det vil vanligvis inngås en generell avtale for flyttbare innretninger mellom hovedorganisasjonene på både arbeidsgiver og arbeidstakersiden. I tillegg inngås avtale mellom hovedbedrift og arbeidstakernes organisasjoner om sikkerhetsbemanningen for den enkelte flyttbare innretning.

I henhold til [opplysningspliktforskriften § 8](#) andre ledd, skal det ved arbeidskonflikt sendes aktivitetsplaner til Petroleumstilsynet, der det foretas vurdering av arbeidskonfliktens konsekvenser for aktiviteten. Det må foretas en vurdering av arbeidskonfliktens konsekvenser og behovet for nedkjøringsaktivitet og etablering av sikkerhetsbemanning etter hvem som er i streik på ethvert tidspunkt.

KAP VII SIKKERHETSSONER

Til § 32

Forholdet til folkeretten

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett under [petroleumsloven](#).

Til § 33

Etablering av sikkerhetssoner

Sonen etableres når innretningen eller deler av denne plasseres på feltet. Dette innebærer for eksempel for bunnfaste innretninger at sikkerhetssonen er etablert når innretningen eller deler av denne plasseres på havbunnen. For flyttbare innretninger er sikkerhetssonen etablert ved utlegging av anker. For flyttbare innretninger, oppheves sikkerhetssonen ved fjerning av siste anker. Når det gjelder opphevelse av sikkerhetssoner, vises det for øvrig til forarbeider til [petroleumsloven](#), jf. Ot. prp. nr. 43 (1995-96).

Uttrykkene leteboring, utvinning, utnyttelse og transport ovenfor er hentet fra [petroleumslovens](#) terminologi og er definert i [petroleumsloven § 1-6](#). Uttrykket innretning omfatter permanent plasserte og flyttbare innretninger. Flyttbare innretninger skal ha sikkerhetssone begrenset til det tidsrommet de er i posisjon på feltet.

Dersom operatøren finner at det er unødvendig med sikkerhetssone, bør begrunnet søknad om dette sendes Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Søknaden bør sendes inn senest samtidig med plan for utbygging og drift av forekomsten. Det er ikke et vilkår for vedtak etter denne paragrafen at søknad er sendt inn. Arbeids- og inkluderingsdepartementet kan av eget tiltak utøve myndighet etter denne forskriften.

Spesielt hensynet til annen virksomhet tilsier at sikkerhetssoner ikke opprettes med mindre det er sikkerhetsmessig nødvendig. Iverksettelse av andre tiltak, så som fysisk beskyttelse kan være like egnet til å beskytte innretningen, samtidig som en slik løsning ikke medfører et tilsvarende inngrep overfor annen virksomhet.

Det vises til definisjonen av sikkerhetssone i [§ 4](#). Utstrekningen av en sikkerhetssone skal regnes fra linjer som er trukket gjennom innretningens ytterpunkter. Utstrekningen avgrenses av tenkte vertikale linjer som løper fra havbunnen og opp til 500 meter regnet fra innretningens høyeste punkt. For innretninger som er i horisontal eller vertikal bevegelse, skal sikkerhetssonen regnes fra den

posisjonen som innretningen befinner seg i til enhver tid. Det er denne utstrekningen som er vanlig i dag. Sonens utstrekning kan være mindre, men ikke større enn 500 meter.

Til § 34

Etablering av sikkerhetssoner for undervannsinnetninger

Opprettelse av sikkerhetssoner for undervannsinnetninger forutsetter at Arbeids- og inkluderingsdepartementet fatter et enkeltvedtak. Et slikt vedtak kan være foranlediget av søknad fra en operatøren, men det er ikke et vilkår for utøvelse av myndighet etter denne paragrafen.

Bestemmelsen omfatter ikke rørledninger og kabler da det etter alminnelig folkerett ikke er tillatt med sikkerhetssoner rundt objekter som folkeretten ikke definerer som installasjoner. Det vises for øvrig til kommentarene til § 33 om etablering av sikkerhetssoner.

Et rørledningssystem kan imidlertid også omfatte stigerørsplattformer. Disse må i denne sammenheng regnes for selvstendige innretninger, som skal ha sikkerhetssone etter hovedregelen i § 33 om etablering av sikkerhetssoner.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil kunne etablere en midlertidig sikkerhetssone i forbindelse med plassering av en undervannsinnetning.

Sentrale momenter ved vurderingen av om det skal opprettes sikkerhetssone eller ikke, vil blant annet være sikkerhetsmessige hensyn, som innretningens konstruksjon, havdybden, navigasjonsforhold og omfang og type av andre aktiviteter i det aktuelle området, samt økonomiske vurderinger.

Til § 35

Særskilte sikkerhetssoner som opprettes i fare- og ulykkessituasjoner

Særskilte sikkerhetssoner som opprettes i forbindelse med fare- og ulykkessituasjoner, vil være tiltak av kortsiktig karakter for å hindre en forverring av en aktuell situasjon, og for å sikre tilstrekkelig sikkerhet og ro rundt slike situasjoner.

Reguleringer etter denne paragrafen blir en type beredskapstiltak som settes i verk av myndighetene. Arbeids- og inkluderingsdepartementet kan utvide eksisterende sikkerhetssoner, eventuelt opprette nye soner. Bakgrunnen for reguleringen er at Arbeids- og inkluderingsdepartementet ut fra hensyn til sikkerhet, har et behov for å stå fritt innenfor folkerettens rammer. Ved fastsettelse av det nærmere innhold av forbudet i sikkerhetssonen, kommer de alminnelige regler til anvendelse.

Det antas at folkeretten, slik den fortolkes i dag, ikke gir adgang til å opprette slike særskilte sikkerhetssoner for rørledninger og kabler.

Til § 36

Krav til konsekvensvurderinger med mer

Som hovedregel er Arbeids- og inkluderingsdepartementet tillagt myndighet til å utferdige de forskriftene og treffe de enkeltvedtakene som er nødvendige for å gjennomføre denne forskriftens bestemmelser om sikkerhetssoner.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil ikke selv fatte alle vedtak der det er tillagt kompetanse, men vil benytte Petroleumstilsynet som utøvende etat der det er hensiktsmessig. Departementet ønsker imidlertid å stå som ansvarlig instans for de vedtakene som fattes, selv om deler av kompetansen til å fatte vedtak, delegeres til Petroleumstilsynet.

Selv om kompetansen etter dette kapitlet om sikkerhetssoner som hovedregel er tillagt Arbeids- og inkluderingsdepartementet, er det en forutsetning at andre departementer, så som Utenriksdepartementet, Olje- og energidepartementet, Finansdepartementet, Fiskeridepartementet og Miljøverndepartementet i nødvendig utstrekning konsulteres før det fattes vedtak.

Vedtak etter dette kapitlet om sikkerhetssoner omfatter blant annet opprettelse, endring og opphør av soner. I de tilfellene Arbeids- og inkluderingsdepartementet selv fatter vedtak, forutsettes Petroleumstilsynet å stå for den forberedende saksbehandlingen. Petroleumstilsynet vil under saksbehandlingen ta nødvendig kontakt med blant annet fiskeriinteresser og berørte rettighetshavere.

Til § 37

Opphevelse av sikkerhetssoner

Ingen kommentarer.

Til § 38

Overvåking av sikkerhetssoner

For å kunne oppfylle plikten i denne paragrafen, må operatøren ha tilgjengelig utstyr for overvåking, men bestemmelsen binder ikke operatøren med hensyn til valg eller plassering av utstyr. Aktiviteter som utøves i eller utenfor sikkerhetssoner, vil være forskjellig. Operatøren må derfor selv stille krav til utstyr og prosedyrer som er nødvendig for å overvåke sikkerhetssonene.

Til § 39

Varsling og melding i forbindelse med inntrenging i sikkerhetssoner

Bestemmelsen har til hensikt å forebygge ulykker og skadevirkninger, og beskytte innretninger. Varslingen kan foregå på forskjellige måter, for eksempel ved hjelp av radio, lyd eller lys, og den forutsettes å gå inn i operatørens beredskapsopplegg.

Andre ledd har til hensikt å få den som er ansvarlig for gjenstanden til selv å utføre nødvendige tiltak. Dersom det ikke lykkes operatøren å varsle den ansvarlige, og gjenstanden kommer inn i en sikkerhetssone eller på annen måte utgjør en fare for petroleumsvirksomheten, kommer [petroleumsloven § 9-5](#) til anvendelse.

Hensikten med tredje ledd er at offentlige institusjoner skal få så god tid som mulig til å kunne sette i verk nødvendige tiltak, som kan bidra til å redusere risikoen.

Angående fjerde ledd vises det til forskrift 17. desember 1999 nr. 1391 om politidistrikt der det framgår hva som er rett politimyndighet. Se også [kommentaren til § 11 i den utfyllende opplysningspliktforskriften](#) der det gjengis hva som er rett politimyndighet.

Til § 40

Tiltak mot inntrengende fartøy eller gjenstander

Operatøren både en rett og en plikt til å forby trafikk i en sikkerhetssone.

Plikten til å bortvise gjelder fartøy og gjenstander som operatøren ikke har gitt adgang til å oppholde seg i sikkerhetssonen. En har her lempet på det generelle forbudet mot uvedkommende fartøy i sikkerhetssonen. Selv om et fartøy ikke inngår i operatørens virksomhet, ønsker en ikke å forby operatøren å tillate fartøyer å oppholde seg i sikkerhetssonen når det ikke går på bekostning av sikkerheten.

I tillegg til at operatøren kan gi uvedkommende fartøy adgang til sonen etter en konkret vurdering, kan også Arbeids- og inkluderingsdepartementet treffe vedtak om det samme. Denne adgangen vil i hovedtrekk få betydning der operatøren inntar en mer restriktiv holdning enn myndighetene. [Petroleumsloven § 9-4](#) gir Arbeids- og inkluderingsdepartementet adgang til å regulere fiske.

All utøvelse av offentlig myndighet, skal fortsatt kunne foregå uhindret innenfor en etablert sikkerhetssone. Dette gjelder også i den grad utenlandske offentlige myndigheter etter folkerettslig overenskomst med Norge, er gitt særskilt kontroll- eller inspeksjonsmyndighet på norske innretninger.

Operatøren skal gripe inn ved overtredelser av sikkerhetssoner og i faresituasjoner som nevnt i [§ 35](#) om særskilte sikkerhetssoner som opprettes i fare- og ulykkessituasjoner. Avvisningen kan bestå i tilrettevisning eller bortvisning. Plikten til å gripe inn omfatter også fysiske tiltak. Dersom krenking av sikkerhetssoner medfører alvorlig fare for sikkerheten i petroleumsvirksomheten, kan avvisningen bestå i fysiske tiltak. Fysiske tiltak kan også anvendes dersom fartøy eller gjenstander utenfor sikkerhetssoner medfører alvorlig fare for petroleumsvirksomheten. Operatøren må da først ha gitt varsel som nevnt i [§ 39](#) om varsling og melding i forbindelse med inntrenging i sikkerhetssoner. Arten av tiltak må avgjøres på grunnlag av en avveining av hvor alvorlig faren som rettighetshavers petroleumsvirksomhet utsettes for er, sett i forhold til de konsekvensene som tiltaket får. Fartøyets eller gjenstandens størrelse og art, værforhold og aktivitet på den truede innretningen vil være av betydning for hvilke metoder som skal nyttes ved avvisningen. Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil også peke på at en gjenstand kan også være en trål eller annet som slepes etter et fartøy, og på den måten kan komme inn i sonen, selv om fartøyet som sådan befinner seg utenfor.

Avvisning kan også skje over radio eller ved lys- og lydsignaler. Slike tiltak forutsettes å inngå i rettighetshaverens beredskapsopplegg.

Til § 41

Merking av sikkerhetssoner

Etter første ledd går det fram at sikkerhetssoner vanligvis ikke skal merkes. Dette er fordi disse sonene burde være kjent ved etableringen, og den sikkerhetsmessige verdien av merkingen derfor er liten. Merkebøyene kan dessuten slite seg, og kan på den måten utgjøre en fare for innretninger og fartøy. Operatøren kan likevel, etter en totalvurdering, merke sikkerhetssoner.

Til § 42

Kunngjøring av sikkerhetssoner

Kunngjøringen av en sikkerhetssone skal som hovedregel oversendes Statens kartverk Sjø minst 30 dager før sonen blir etablert. Statens kartverk Sjø vil sørge for kunngjøring i "Etterretninger for sjøfarende". Ved ulykkessituasjoner skal kunngjøring av sikkerhetssoner skje via "Nasjonal koordinator", gjennom Kystdirektoratet.

Sikkerhetssoner som skal opprettholdes over lengre tid, vil bli merket av på sjøkart.

Posisjoner angis med UTM-koordinater og geografiske koordinater.

Hva som skal inngå i kunngjøringen er nærmere presisert i eget meldingsskjema.

KAP VIII

SÆRREGLER ETTER ARBEIDSMILJØLOVEN

Til § 43

Flere arbeidsgivere på samme arbeidsplass, generelt

Bestemmelsen viderefører tidligere sam-forskrift § 5 bokstav a, og utfyller [arbeidsmiljøloven § 2-2](#) første ledd.

Med virksomhet som nevnt i denne paragrafen menes det samme som i [arbeidsmiljøloven](#), det vil si at begrepet er tilnærmet synonymt med bedrift.

Til § 44

Flere arbeidsgivere på samme arbeidsplass, hovedbedrift

Bestemmelsen viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 9, med et unntak i andre ledd.

Andre ledd tilpasser hovedbedriftsansvaret til situasjoner som kan oppstå etter at [arbeidsmiljølovens](#) virkeområde i 1992 ble utvidet til også å gjelde for flyttbare innretninger. Dersom en flyttbar innretning driver tradisjonell borevirksomhet på norsk sokkel, som lete- eller utvinningsboring, vil innretningen ofte drive aktivitet uten andre innretninger i nærheten som den er en integrert del av. I slike tilfeller vil operatøren vanligvis ikke være representert om bord på en slik måte at det er naturlig å pålegge operatøren hovedbedriftsansvaret. Dette kan også gjelde i andre tilfeller.

Andre ledd er endret i forhold til den tidligere arbeidsmiljøforskriften, slik at adgangen til å inngå avtale som nevnt i andre ledd nå også gjelder for bemannede undervannsoperasjoner som blir utført fra fartøy.

Hovedbedriften skal samordne verne- og miljøarbeidet om bord, jf. [arbeidsmiljøloven § 2-2](#) andre ledd. Tredje ledd forklarer nærmere hva hovedbedriftsansvaret innebærer, og viderefører gjeldende rett under [arbeidsmiljøloven](#). Samordningsansvaret i tredje ledd omfatter så vel verne- og helsetjenesten som de vernetiltakene hovedbedriften har ansvaret for. Samordningen skal bidra til å sikre at de enkelte arbeidsgiverne får nødvendige opplysninger om hverandres arbeid slik at en kan unngå skader på de øvrige arbeidsgivernes arbeidstakere gjennom forebygging. Dette vil særlig gjelde vernetiltak i forbindelse med tekniske innretninger og utstyr som brukes av flere arbeidsgivere.

Det at hovedbedriftsansvaret er tillagt et bestemt pliktsubjekt, er ikke til hinder for at arbeidsoppgaver kan legges til andre deltakere etter avtale. Hovedbedriften vil i slike tilfeller ha ansvaret for å påse at vedkommende deltaker er kvalifisert, og utøver arbeidsoppgavene på en forsvarlig måte. Det kan ofte være hensiktsmessig å tillegge hovedbedriften flere oppgaver enn det som følger av denne forskriften. Slike oppgaver kan for eksempel være ansvar for arbeidstakere i andre virksomheter med hensyn til kartlegging av arbeidsmiljøet, registrering og kontroll av arbeidstid og registrering og melding av personskader og arbeidsbetingede sykdommer.

Med se til som nevnt i andre ledd bokstav b og c, menes at hovedbedriften bare har et samordningsansvar for de nevnte forholdene. Plikten til å påse i bokstav d er en videreføring av en særskilt plikt som følger av gjeldende rett under [arbeidsmiljøloven](#). I plikten ligger at overtredelser som nevnt skal påpekes og rettes dersom hovedbedriften blir klar over dem. Plikten kan for eksempel oppfylles ved inspeksjoner på arbeidsplassen.

Til § 45

Felles arbeidsmiljøutvalg

Bestemmelsen viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 11. I tillegg er en særregel i forhold til [arbeidsmiljøloven § 7-2](#) sjette ledd synliggjort i tredje ledd. Arbeidsmiljøutvalgene har siden 1995 ikke sendt inn årsrapportene til tilsynsmyndigheten i tråd med bestemmelser gitt i utfyllende regelverk. Bestemmelsen innebærer derfor ingen realitetsendring.

Hensikten med felles arbeidsmiljøutvalg er å sikre samordning av de enkelte virksomhetenes verne- og miljøarbeid og gi alle arbeidstakerne, uavhengig av ansettelsesforhold, reell mulighet til deltakelse i og innflytelse på verne- og miljøarbeidet på egen arbeidsplass.

Plikten til å opprette felles arbeidsmiljøutvalg reduserer ikke den enkelte virksomhetens plikt til å opprette et eget arbeidsmiljøutvalg, jf. [arbeidsmiljøloven § 7-1](#). Det vises til den utfyllende [aktivitetsforskriften § 2](#) om koordinerende arbeidsmiljøutvalg for felt og felles, stedlige arbeidsmiljøutvalg for flyttbare innretninger.

Til § 46

Det ansvarlige verneombudets rett til å stanse farlig arbeid

Bestemmelsen viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 12. Det vises til [arbeidsmiljøloven § 6-3](#) som gir regler om verneombudets rett til å stanse farlig arbeid.

Det ansvarlige verneombudet i det berørte verneområdet skal rette krav om stansing til den som er ansvarlig for den aktuelle arbeidsoperasjonen eller -prosessen. Det er denne som skal forestå arbeidet med stansingen. Konsekvensene ved en feilaktig utøvelse av stansingsretten kan bli meget store. Det er derfor viktig at etablerte prosedyrer for hvorledes arbeid skal stanses blir fulgt.

Det vises til den utfyllende [opplysningspliktforskriften § 11](#) som gir krav om varsling til Petroleumstilsynet i tilfelle arbeidet kreves stanset.

Til § 47

Den alminnelige arbeidstiden

Ingen merknader foreløpig, jf. endringen som trådte i kraft 1. juli 2009.

Til § 48

Planer over arbeidstidsordninger og oppholdsperioder

Ingen merknader foreløpig, jf. endringen som trådte i kraft 1. juli 2009.

Til § 49

Arbeidsfrie perioder

Ingen merknader foreløpig, jf. endringen som trådte i kraft 1. juli 2009.

Til § 50

Pauser

Ingen merknader foreløpig, jf. endringen som trådte i kraft 1. juli 2009.

Til § 51

Overtid

Ingen merknader foreløpig, jf. endringen som trådte i kraft 1. juli 2009.

Til § 52

Oppholdsperioder

Ingen merknader foreløpig, jf. endringen som trådte i kraft 1. juli 2009.

Til § 53 Nattarbeid

Første ledd

Unntakene fra arbeidsmiljøloven er tatt inn for å tydeliggjøre bestemmelsen.

Andre ledd

Det er opp til den enkelte virksomheten å velge hvorvidt nattperioden for skiftordningene skal være mellom kl 23.00 og kl 06.00 eller mellom kl 00.00 og kl 07.00. Bestemmelsen er ikke til hinder for at begge alternativene benyttes for ulike skiftordninger og arbeidstakergrupper ved samme virksomhet.

Tredje ledd

Arbeid som er "nødvendig for å opprettholde produksjonen" etter bokstav a, omfatter også driften av transportsystemer i tilknytning til produksjonen. Støttefunksjoner kan være maritime operasjoner som er nødvendige for å sikre innretningen, nødvendige løfteoperasjoner og forpleiningstjenester og reparasjon av utstyr som er nødvendig for å gjenopprette driften, og som kan gjennomføres umiddelbart med tilgjengelig utstyr og personell.

Risikoreduksjonen etter bokstav b må vurderes ut fra en enkeltvis og samlet vurdering med hensyn til den enkelte arbeidstakerens sikkerhet og helse og med hensyn til storulykkesrisiko. Arbeid som faller inn under denne bestemmelsen, kan være vedlikeholdsaktiviteter som er nødvendige for å gjenopprette fysiske barrierer eller HMS-kritiske funksjoner, jf. aktivitetsforskriften § 43 om klassifisering. Det kan videre dreie seg om arbeid som vil innebære en økt risiko hvis det skal avsluttes for natten fordi det etterlater innretningen i en tilstand som kan medføre økt risiko. Eller det kan dreie seg om utnyttelse av et "værwindu" til særlige og tidsavgrensede aktiviteter. Bestemmelsen kan ikke omgås ved at det planlegges så mye aktivitet samtidig på dagtid at det vil være sikkerhetsmessig bedre å flytte deler av aktiviteten til natt.

At "driften på innretningen er stengt" etter bokstav c, innebærer at det ikke er produksjon eller foregår bore- eller brønnoperasjoner, for eksempel ved revisjonsstans.

Fjerde ledd

Tilsvaret dagens § 10-11 tredje ledd i arbeidsmiljøloven, som foreslås å gjøres tilsvarende gjeldende også her. Begrepet "arbeidstakers tillitsvalgte" omfatter ikke bare fagforeningstillitsvalgte. Det kan også være vernetjenesten. Det vises også til veiledningen til rammeforskriften § 6 om begrepet, som igjen viser til arbeidsmiljøloven på dette punktet.

Femte ledd

Tilsvaret arbeidsmiljøloven § 10-11 sjette og åttende ledd og er i dag unntatt fra rammeforskriften. Bestemmelsen er nødvendig på grunn av Arbeidstidsdirektivet. Bestemmelsen får ingen betydning for den alminnelige arbeidstiden, men er en begrensning i varigheten av nattarbeid i helt spesielle situasjoner. Bestemmelsen er ikke til hinder for at arbeidstakerne i utgangspunktet har en alminnelig arbeidstid på 12 timer, men dersom arbeidet er særlig risikofyllt eller innebærer betydelige fysiske eller psykiske belastninger, skal det ikke arbeides mer enn 8 timer.

For vurderingen av hva som kan sies å være særlig risikofyllt arbeid eller innebære betydelige fysiske eller psykiske belastninger, må det tas utgangspunkt i at nattarbeid generelt er belastende, og at arbeidet som utføres på sokkelen, ikke er risikofritt.

Til 53A Søndagsarbeid

Ingen merknader foreløpig, jf. endringen som trådte i kraft 1. juli 2009.

Til § 54 Minstealder

Bestemmelsen viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 13 og er en særregel i forhold til [arbeidsmiljøloven kapittel 11](#). [Arbeidsmiljøloven kapittel 11](#) gjelder derfor ikke. Lovens bestemmelser blir overfløydige siden minstealderen etter denne forskriften er 18 år.

KAP IX AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

Til § 55

Tilsynsmyndighet

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett. Petroleumstilsynet koordinerer tilsynet etter denne forskriften og forskrifter som er fastsatt i medhold av den i henhold til kronprinsregentens resolusjon 19.12.2003 om etablering av Petroleumstilsynet og fastsettelse av instruks om koordinering av tilsynet med helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel, og på enkelte anlegg på land, med de presiseringer som følger av [§ 13](#) om plikt til å etablere, følge opp og videreutvikle styringssystem, fjerde ledd. Samarbeidet mellom tilsynsmyndighetene vil bli beskrevet i samarbeidsavtaler.

Til § 56

Myndighetenes adgang til innretninger og fartøy

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett. Teksten er harmonisert med [§ 81 i forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet](#).

Til § 56A

Saksbehandling og taushetsplikt

Ingen kommentar.

Til § 56B

Observatører

Ingen kommentar.

Til § 57

Forskrifter

Bestemmelsen presiserer at kompetansen til å gi nærmere bestemmelser i forskrift ligger hos alle de relevante etatene på deres respektive myndighetsområder. Arbeids- og inkluderingsdepartementet koordinerer arbeidet med regelverksutvikling etter denne forskriften og forskrifter fastsatt i medhold av den.

Andre ledd er endret i forhold til tidligere arbeidsmiljøforskrift § 5, og er nå i samsvar med tidligere rett, slik det var fram til 1993. Andre ledd slik det nå er formulert, samsvarer med prinsippet i [arbeidsmiljøloven § 1-2](#) tredje og fjerde ledd. Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil vurdere om det er behov for særregler for petroleumsvirksomheten, og vil ved høringen av nye og reviderte forskrifter opplyse om de skal gjelde på kontinentalsokkelen. Departementet mener at andre ledd ikke innebærer økonomiske eller administrative konsekvenser i forhold til den ordningen som gjeldt inntil ikrafttredelse av denne forskriften.

Tredje ledd viderefører gjeldende rett når det gjelder forskrifter under bl.a. [lov om legemidler](#). I hovedsak gjelder forskriftene under de helselovene som er gjort gjeldende i [§ 2](#) nr. 2 bokstav a til c om virkeområde med mer for petroleumsvirksomheten. Dette anses som en naturlig konsekvens av at disse lovene gjelder i petroleumsvirksomheten.

Til § 58

Enkeltvedtak

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett. Hovedsakelig vil enkeltvedtak treffes av Petroleumstilsynet Statens forurensningstilsyn og Fylkeslegen i Rogaland og ikke av departementene.

Om administrative reaksjoner ved de enkelte helseprofesjonsutøveres overtredelser av bestemmelser som retter seg mot helsepersonell, vises til [helsepersonelloven kap. 11. Av § 5 i lov om statlig tilsyn med helsetjenesten](#) (tilsynsloven) følger at hvis virksomhet innen helsetjenesten drives på en måte som

kan ha skadelige følger for pasienter eller andre eller på annen måte er uheldig eller uforsvarlig, kan Statens helsetilsyn gi pålegg om å rette på forholdene. Denne påleggsmyndighet omfatter i prinsippet også operatørens m.fl.s virksomhet innen helsetjenesten i petroleumsvirksomheten. I praksis vil Helsetilsynets myndighetsutøvelse etter [tilsynsloven § 5](#) og [denne forskriften § 58](#) være koordinert.

Til § 59 **Unntak**

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett.

Når det gjelder hjemmelen for unntak i første ledd, bemerkes at næringen bør kunne regne med at de kravene som er stilt i og medhold av regelverket vil gjelde for en tid, og må kunne innrette seg etter dette. Samtidig er det behov for å kunne gjøre unntak fra kravene i konkrete tilfeller.

På området helse-, arbeidsmiljø- og sikkerhet under [arbeidsmiljøloven](#), helselovgivningen og [petroleumsloven](#) betyr videreføringen av gjeldende rett at myndighetene på visse vilkår kan lempe på krav som følger av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, eller godta andre likeverdige løsninger enn de som følger av spesifikke forskriftskrav.

På [forurensningslovens](#) område kan det i særlige tilfeller være behov for å skjerpe kravene, for eksempel ved ny kunnskap om mulige miljøskader, ved økt forurensning eller når endrede samfunnsforhold gjør det nødvendig. Der disse behovene for endring er av varig karakter, eller der de får virkning for større deler av virksomheten, vil det være naturlig å gjøre endringer i forskrifts form. En slik adgang til i enkelte tilfeller å skjerpe krav på bakgrunn av miljøhensyn gjenspeiler adgangen i [forurensningsloven § 18](#) til å endre tillatelser gitt i medhold av [forurensningsloven § 11](#), dersom det viser seg at skaden eller ulempen ved forurensingen blir vesentlig større eller annerledes enn antatt.

Unntak kan gjøres av myndighetene av eget tiltak, eller etter søknad.

Eventuelle søknader om unntak bør normalt inneholde

- a) en oversikt over bestemmelsene som det søkes unntak fra,
- b) en redegjørelse for hvilke særlige forhold som gjør unntaket nødvendig eller rimelig,
- c) en redegjørelse for hvordan unntakssaken har vært behandlet internt i virksomheten,
- d) en beskrivelse av avviket og den planlagte varigheten av avviket,
- e) en redegjørelse for avvikets enkeltvis og samlede risiko både for egen og annen petroleumsvirksomhet,
- f) en beskrivelse av eventuelle tiltak som helt eller delvis skal kompensere for avviket,
- g) en beskrivelse av eventuelle tiltak for å korrigere avviket, dersom avviket er av midlertidig art.

Oppstillingen i bokstav a til og med g ovenfor er etter gjeldende praksis. Avvik betegner i denne sammenhengen en uoverensstemmelse mellom valgte løsninger og regelverkskrav. Unntak betegner myndighetenes vedtak om å godta et avvik fra et forskriftskrav.

Det vises til [kommentar til § 18](#) om dokumentasjon vedrørende bruk av anerkjente normer. Hvis en ønsker å bruke en annen løsning enn den som er anbefalt i kommentaren til bestemmelsen i en forskrift, er det ikke av den grunn nødvendig å søke om unntak. Den ansvarlige skal imidlertid foreta en intern avviksbehandling som klargjør om den valgte løsningen oppfyller forskriftskravet. Den ansvarlige skal søke myndighetene om unntak dersom den ansvarlige vil bruke en annen løsning enn den som går fram av et spesifikt forskriftskrav, eller en løsning som gir et lavere nivå for helse, miljø og sikkerhet enn det som går fram av det aktuelle forskriftskravet. Det følger av den utfyllende [styringsforskriften § 20](#) om avviksbehandling at den ansvarlige skal sette i verk nødvendige kompenserende tiltak for å opprettholde et forsvarlig helse-, miljø- og sikkerhetsnivå. Iverksettelse av slike kompenserende tiltak kan innebære at den ansvarlige opererer innenfor forskriftens krav, og dermed ikke trenger å søke om unntak. Dersom det kompenserende tiltaket innebærer at den ansvarlige fortsatt ikke opererer innenfor krav i forskriften, må den ansvarlige søke om unntak.

Dersom det er gitt unntak knyttet til flyttbare innretninger, vil det i utgangspunktet ikke være nødvendig å søke om nytt unntak for det samme forholdet i forbindelse med søknad om nytt samtykke. Operatøren må imidlertid ta stilling til om det er forsvarlig å operere med tidligere gitte unntak og om det foreligger endrede forutsetninger som gjør det nødvendig å søke om unntak på nytt. Det vises til den utfyllende [opplysningspliktforskriften § 6](#) der det framgår at det skal det gis en oversikt over tidligere gitte unntak for den flyttbare innretningen ved søknad om samtykke.

Andre ledd er en videreføring av gjeldende rett på arbeidsmiljø- og sikkerhetsområdet under [arbeidsmiljøloven](#) og [petroleumsloven](#) for unntak som har betydning for arbeidstakernes sikkerhet.

Med tillitsvalgte menes her tillitsvalgte i vid forstand, altså både fagforeningsrepresentanter, verneombud, representanter i arbeidsmiljøutvalg og liknende, avhengig av den enkelte saken.

Til § 60

Opplæring av offentlig ansatte

I første ledd er det synliggjort at bestemmelsen gjelder alle departementene og etatene som har myndighet etter denne forskriften. Dette er en konkretisering av ordlyden annen norsk myndighet, og innebærer ingen endring av gjeldende rett. Bestemmelsen tilsvarer [§ 72 i forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet](#).

Til § 61

Klage

Ingen kommentar per 3. september 2001.

Til § 62

Reaksjonsmidler

Bestemmelsen er tatt inn for å synliggjøre at bestemmelser om straff og andre reaksjonsmidler fremgår av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

På Arbeids- og inkluderingsdepartementets myndighetsområde er følgende bestemmelser om straff og andre reaksjonsmidler relevante ved overtredelse av bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften eller av vedtak fattet i medhold av forskrifter: [arbeidsmiljøloven kapittel 9](#) og [petroleumsloven § 10-13](#) om tilbakekall, [§ 10-16](#) om tvangsmidler og [§ 10-17](#) om straffebestemmelser.

For å sikre at denne forskriften og forskrifter gitt i medhold av denne etterleves kan det på [forurensningsloven](#) området fastsettes tvangsmulkt i medhold av [forurensningsloven § 73](#). Den som har, gjør eller setter i verk noe som kan forurense i strid med denne forskriften eller forskrifter gitt i medhold av denne kan straffes etter [forurensningsloven § 78](#). Ulovlig håndtering av avfall kan straffes etter [forurensningsloven § 79](#).

For så vidt gjelder hjemler for straffesanksjoner i helselovgivningen, kan vises til [helsepersonelloven § 67](#) som helt generelt retter seg mot den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer eller medvirker til overtredelse av bestemmelser i loven eller i medhold av den. Straffebestemmelser finnes også i bl.a. [smittevernloven § 8-1](#) og [loven om helsemessig og sosial beredskap § 6-5](#). Hvorvidt et og samme forhold kan rammes av straffebestemmelser i så vel [petroleumsloven](#) som helselovgivningen, må vurderes konkret ut fra en tolkning av de respektive lovene jf. strafferettens lære om idealkonkurrens

Til § 63

Ikrafttredelse og oppheving av forskrifter

Ikrafttredelsesdato for denne forskriften og de fire utfyllende forskriftene, [styringsforskriften](#), [opplysningspliktforskriften](#), [innretningsforskriften](#) og [aktivitetsforskriften](#) er 1. januar 2002.

I nr. 2 oppheves det forskrifter som gjaldt før 1. januar 2002. De forskriftene som oppheves her har følgelig ulike trinnhøyder, det vil si at det både er forskrifter gitt ved kongelig resolusjon, av departementer og av direktorater.

Nr. 2 bokstav o gir en overgangsordning fram til 29. mai 2002 som innebærer at forskrift om prosess- og støtteanlegg fortsatt kan brukes, jf. [§ 8 i forskrift 9. juni 1999 nr. 721 om trykkpåkjent utstyr](#).

Denne forskriften er gitt anvendelse også for eksisterende innretninger. Forskriften viderefører i all hovedsak gjeldende rett. Med eksisterende innretninger menes innretninger der plan for utbygging og drift av petroleumsforekomster (PUD) er godkjent i henhold til [petroleumsloven § 4-2](#) eller særskilt tillatelse er gitt på grunnlag av plan for anlegg og drift av innretninger for transport og for utnyttelse av petroleum (PAD) i henhold til [petroleumsloven § 4-3](#), eller innretninger som har fått samtykke til å drive petroleumsvirksomhet før denne forskriften trådte i kraft. For flyttbare innretninger vil kravene i de nye forskriftene få anvendelse når det søkes om nytt samtykke. Det vises for øvrig til [kommentarer til § 59](#) om unntak når det gjelder tidligere gitte unntak knyttet til innretningen.

De utfyllende forskriftene er også gitt anvendelse for eksisterende innretninger, med unntak av krav i [innretningsforskriften](#) som nevnt nedenfor.

I den utfyllende [innretningsforskriften](#) er det på helse-, arbeidsmiljø- og sikkerhetsområdet åpnet for at en for eksisterende innretninger kan legge til grunn forskrifter som gjaldt fram til ikrafttredelse av de nye forskriftene, jf. [innretningsforskriften § 83](#) om ikrafttredelse. Det er de tekniske kravene i forskrifter som gjaldt fram til [innretningsforskriftens](#) ikrafttredelse som fortsatt kan legges til grunn. Det vises til [kommentaren til innretningsforskriften § 83](#). Ved større ombygginger og modifikasjoner på eksisterende innretninger gjelder likevel [innretningsforskriften](#) for det som omfattes av ombyggingen eller modifikasjonen.

Til vedlegg til rammeforskriften vedrørende anvendelse av arbeidsmiljøloven i petroleumsvirksomhet utenfor den norske delen av kontinentalsokkelen og under forflytting

Vedlegget til [rammeforskriften](#) om anvendelse av [arbeidsmiljøloven](#) i petroleumsvirksomheten utenfor den norske delen av kontinentalsokkelen og under forflytting er under Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområde, og er en del av forskriften. Vedlegget er en videreføring av bestemmelser i tidligere arbeidsmiljøforskrift § 1 andre og sjuende ledd. Det er ikke gjort materielle endringer i forhold til gjeldende rett på dette området.

En har valgt å ta disse bestemmelsene inn i et eget vedlegg for å synliggjøre at det geografiske virkeområdet for [arbeidsmiljøloven](#) avviker fra virkeområdet til de andre hjemmelslovene.

Til punkt 1 bokstav a, nærmere om virkeområdet utenfor den norske delen av kontinentalsokkelen

Dette vedlegget punkt 1 bokstav a viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 1 andre ledd. Det innebærer som tidligere at Arbeids- og inkluderingsdepartementet, i tillegg til reglene i dette vedlegget, kan gi [arbeidsmiljøloven](#) og [denne forskriften kapittel VIII](#) om særregler etter [arbeidsmiljøloven](#) hel eller delvis anvendelse på petroleumsvirksomhet som foregår utenfor den norske del av kontinentalsokkelen. Det er således som tidligere en mulighet for ved enkeltvedtak eller forskrift å gjøre norsk arbeidsmiljølovgivning gjeldende utenfor den norske del av kontinentalsokkelen for flyttbar innretning, i tillegg til de reglene som går direkte fram av dette vedlegget.

For norske innretninger på utenlandsk sokkel, er utgangspunktet at den aktuelle sokkelstatens arbeidsmiljøregulering får anvendelse framfor norsk arbeidsmiljølovgivning. Dette er en følge av at sokkelstatens lovgivning skal gjelde, og er en selvfølge dersom vedkommende sokkelstat har en arbeidsmiljøstandard som er like høy eller høyere enn den standard norske myndigheter legger til grunn på norsk sokkel. Det vil også kunne være aktuelt å akseptere et lavere nivå enn på norsk sokkel. Sokkelstatens arbeidsmiljølovgivning vil på denne måten virke som minimumsstandard for arbeidsmiljøkrav på den enkelte innretningen. I tillegg er det i dette vedlegget punkt 3 inntatt henvisning til enkelte bestemmelser i [sjømannsloven](#). Dette vil gi norske myndigheter anledning til å ta hensyn til de spesielle omstendighetene som arbeidstakere på norske flyttbare innretninger som er i virksomhet på utenlandsk sokkel, arbeider under, jf. Ot. prp. nr. 60 (1991-92) side 7 og 8.

Det er imidlertid viktig å merke seg at norske myndigheter uansett må vurdere hvilken arbeidsmiljøstandard, i forhold til den enkelte sokkelstats arbeidsmiljølovgivning, som kan aksepteres på norske flyttbare innretninger på utenlandsk sokkel. Arbeidsmiljøregler gitt av den aktuelle sokkelstat eller av vedkommende operatør etter formell eller reell delegering, kan i det konkrete tilfelle vise seg å være svært avvikende fra norsk arbeidsmiljølovgivning, og det kan i slike tilfeller være aktuelt å bruke hjemmelen.

Før Arbeids- og inkluderingsdepartementet fatter vedtak om at [arbeidsmiljøloven](#) med [denne forskriften kapittel VIII](#) om særregler etter [arbeidsmiljøloven](#) helt eller delvis skal komme til anvendelse, skal berørte parter høres. Videre vil man ta hensyn til anerkjente normer på vedkommende område. Det tas her sikte på at den aktuelle sokkelstaten skal fremme de samme hensynene og sikre de samme behovene som norsk arbeidsmiljølovgivning gjør. Det er her uten betydning hvordan vedkommende regulering kommer til uttrykk, enten det er gjennom formell lov eller gjennom delegert lovgivning.

Har sokkelstaten delegert reguleringer av arbeidsmiljøet til operatøren, bør norskregistrert flyttbar innretning være underlagt de reglene som er gitt av den aktuelle operatøren. Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil derfor, ved vurdering av behov for et eventuelt vedtak om å gjøre loven og denne forskriften gjeldende på fremmed sokkel, legge vekt på om reguleringen av arbeidsmiljøspørsmålene går fram av en avtale mellom partene. Noe krav om at reguleringen må framgå direkte av vedkommende avtale, kan likevel ikke stilles. Avtalen må således kunne henviser til andre underliggende dokumenter. Det kan heller ikke være noe i veien for at avtalen åpner for at det kan skje endringer i løpet av avtaleperioden, for eksempel gjennom formuleringer om at det er den reguleringen som til enhver tid fastlegges mellom partene, som skal gjelde.

Det understrekes at den tilbakeholdenheten som er vist med hensyn til anvendelse av norsk arbeidsmiljølovgivning på norskregistrerte flyttbare innretninger på fremmed sokkel, ikke fritar reder

for forpliktelser i henhold til sjødyktighetsloven og regler i dette vedlegget om å kunne dokumentere et system for ivaretagelse av innretningen. Slik dokumentasjon må foreligge til enhver tid og være tilgjengelig for Sjøfartsdirektoratet som tilsynsmyndighet etter sjødyktighetsloven og Petroleumstilsynet som tilsynsmyndighet etter denne forskriften.

Til punkt 1 bokstav b, nærmere om virkeområdet under forflytting utenfor den norske delen av kontinentalsokkelen, og bokstav c, nærmere om virkeområdet under forflytting ellers

Disse bestemmelsene gjelder [arbeidsmiljølovens](#) anvendelse for norskregistrerte flyttbare innretninger når de er under forflytting. Forflyttingen må ha tilknytning til petroleumsvirksomheten for at bestemmelsene skal gjelde. Typisk for forflytting som faller inn under disse bestemmelsene er at innretningene flytter seg fra petroleumsvirksomhet på ett sted til petroleumsvirksomhet på et annet sted. Begrepet forflytting må forstås vidt, og, omfatter også relativt kortvarige opphold i havn i eller utenfor Norge.

Dreier det seg om mer langvarige opphold, som opplagsperioder der det faste mannskapet avmønstres, regnes dette ikke som forflytting som er omfattet av [arbeidsmiljøloven](#). Ved slike opphold i Norge, gjelder [arbeidsmiljøloven](#) som på land. Utslep av innretninger fra byggested for permanent plassering på den norske delen av kontinentalsokkelen, regnes heller ikke som forflytting. Slike utslep regnes som petroleumsvirksomhet når den foregår innenfor det geografiske virkeområdet [denne forskriften § 2](#) nr. 1 bokstav d første punktum trekker opp. Dette medfører at [arbeidsmiljøloven](#) og denne forskriften kommer til anvendelse fra og med slepets begynnelse. Aktiviteten på de fartøy som bistår ved utslepet, vil være omfattet av sjøfartslovgivningen.

Til punkt 2, ansettelse, oppsigelse og avskjed med mer

Denne bestemmelsen viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 21.

Denne bestemmelsen gjelder uansett hva som måtte være fastsatt i den aktuelle sokkelstatens regulering, eller i avtale mellom rettighetshavere og entreprenører. Uttrykket ansettelsesforhold hos arbeidsgiver, er brukt for å presisere at kontraktsvernet ikke skal gjelde spesielt for arbeidsforholdet på den flyttbare innretningen eller det fartøyet som er i virksomhet på fremmed sokkel, men at vernet gjelder i forholdet mellom norske arbeidstakere på flyttbar innretninger eller fartøy og deres arbeidsgivere i Norge. Norske arbeidstakere skal altså ikke risikere å få en dårligere kontraktsrettslig stilling ved tilsvarende arbeid på norsk sokkel. De må likevel akseptere å bli overflyttet fra en flyttbar innretning (i dette tilfellet den som er i virksomhet på fremmed sokkel) til en annen flyttbar innretning eller arbeidsplass dersom arbeidsgiveren mener at det er behov for en slik intern omflytting av arbeidstakere. Den retten arbeidstakere har etter [arbeidsmiljøloven § 15-11](#) til å bli stående i arbeidet etter en oppsigelse, gjelder ikke for petroleumsvirksomhet på en fremmed stats sokkel. Denne retten har de heller ikke etter sjøfartslovgivningen.

Ved virksomhetsoverdragelse innenfor EØS-området, slik at virksomheten ligger i et land som omfattes av EØS-avtalen, omfattes erververen av dette landets bestemmelser om virksomhetsoverdragelse. Arbeidstakerne kan således påberope seg disse bestemmelsene overfor den nye innehaveren. Norske arbeidstakere på norskregistrerte flyttbare innretninger som driver petroleumsvirksomhet utenfor den norske delen av kontinentalsokkelen, har samme vern som norske arbeidstakere som er ansatt hos en norsk arbeidsgiver som driver landbasert virksomhet i utlandet. Ved bruk av disse bestemmelsene vil kriteriene som er lagt til grunn ved gjennomføringen av direktiv 77/187/EØF om virksomhetsoverdragelse i [arbeidsmiljøloven](#) også gjelde for petroleumsvirksomheten, jf. Ot. prp. nr. 71 (1991-92) om lov om endringer i lover på arbeidsmiljø- og sikkerhetsområdet mv som følge av en EØS-avtale.

I dette vedlegget punkt 2 er det som tidligere angitt at bestemmelsene gjelder for norske statsborgere og for andre lands statsborgere som i henhold til avtale skal likestilles med norske statsborgere. Dette vil særlig bety borgere av EØS-land.

Til punkt 3, [sjømannslovens](#) anvendelse på flyttbare innretninger som er registrert i et norsk skipsregister, og som gjennomfører petroleumsvirksomhet utenfor den norske delen av kontinentalsokkelen

Denne bestemmelsen viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 22.

Denne bestemmelsen henviser til enkelte bestemmelser i [sjømannsloven](#) som har arbeidsmiljømessig betydning, og som ikke følger av [arbeidsmiljøloven](#). [Sjømannsloven](#) for øvrig får ikke anvendelse for virksomhet etter dette vedlegget punkt 1 bokstav a og b.

Til punkt 4, plikt for den som står for driften av en flyttbar innretning

Denne bestemmelsen viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 23.

Denne bestemmelsen innebærer at den som står for driften av en flyttbar innretning må kunne dokumentere de arbeidsmiljømessige forhold på norskregistrerte flyttbare innretninger som er i virksomhet på utenlandsk sokkel eller under forflytning. Petroleumstilsynet får dermed et grunnlag for å vurdere om arbeidsmiljøet er på et “akseptabelt” nivå, jf. Ot. prp. nr. 60 (1991-92) side 7-8, samt kommentarene til dette vedlegget punkt 1 bokstav a. På grunnlag av denne vurderingen vil Petroleumstilsynet kunne anbefale om [arbeidsmiljøloven](#) med forskrifter helt eller delvis skal gjelde for norskregistrert innretninger på utenlandsk sokkel, jf. dette vedlegget punkt 1 bokstav a. Arbeidslovgivningen for skip gjelder ikke for arbeid som utføres i petroleumsvirksomheten, jf. [denne forskriften § 47](#) om den alminnelige arbeidstiden.

Bestemmelsene i dette vedlegget punkt 2 til og med punkt 4 medfører ingen endringer i de bestemmelsene som gjelder for flyttbare innretninger etter sjødyktighetsloven og forskrifter og enkeltvedtak gitt i medhold av den loven.

Til punkt 5, plikt til å påse

Denne bestemmelsen viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 7 tredje ledd.

I praksis vil den som står for driften av en flyttbar innretning som nevnt i dette punktet normalt være rederen. Rederen plikter da å påse at alle som arbeider for seg, enten personlig, ved ansatte, ved entreprenører eller underentreprenører etterlever relevante krav som er gitt i eller i medhold av [arbeidsmiljøloven](#).

Til punkt 6, hovedbedrift

Denne bestemmelsen viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 9 andre ledd.

Hovedbedriften som nevnt i dette punktet vil i praksis normalt være rederen.

Til punkt 7, det ansvarlige verneombudets rett til å stanse farlig arbeid

Denne bestemmelsen viderefører tidligere arbeidsmiljøforskrift § 12 tredje ledd.

Denne bestemmelsen gir regler om stansing av arbeidet ved virksomhet fra flyttbar innretning registrert i norsk eller fremmed stats skipsregister, under forflytning og utenfor den norske delen av kontinentalsokkelen. I slike tilfeller skal verneombudet framsette sitt krav om stansing for den øverste ansvarlige om bord. Denne avgjør så om arbeidsoperasjonen skal stanses. Slik avgjørelse skal treffes snarest mulig. Særregelen er begrunnet i behovet for å understreke plattformsjefens overordnede ansvar. Noe tilsvarende behov vil man ikke ha når det drives petroleumsvirksomhet på den norske delen av kontinentalsokkelen, da operatøren her har det overordnede ansvaret for virksomheten.